

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

NACRT

**KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA
O ZAŠTITI I OČUVANJU KULTURNIH DOBARA**

Zagreb, studeni 2014.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ZAŠTITI I OČUVANJU KULTURNIH DOBARA

Članak 1.

U Zakonu o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara („Narodne novine“, br. 69/99, 151/2003, 157/2003, 87/2009, 88/2010, 61/2011, 25/2012, 136/2012 i 157/2013), u članku 1.a podstavak 6. mijenja se i glasi:

„- Direktiva 2014/60/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o povratu kulturnih predmeta nezakonito iznesenih s državnog područja države članice i o izmjeni Uredbe (EU) br. 1024/2012 (preinaka).“.

Podstavci 7. i 8. brišu se.

Članak 2.

U članku 6. točki 9. na kraju rečenice točka se zamjenjuje zarezom te se dodaje nova točka 10. koja glasi:

„10. konzervatorski elaborat je stručni dokument koji se izrađuje za potrebe zahvata na pojedinačno zaštićenoj građevini u slučaju promjena koje mogu utjecati na tehničko stanje, odnosno svojstva kulturnoga dobra, te za postojeću građevinu ili planiranu izgradnju unutar zaštićene kulturno-povijesne cjeline na lokaciji koja je od interesa za očuvanje svojstava kulturno-povijesne cjeline,“.

Iza dosadašnje točke 10. koja postaje točka 11., u kojoj se na kraju rečenice točka zamjenjuje zarezom, dodaju se točke 12. do 19. koje glase:

„12. kulturni predmet je predmet koji je kategoriziran ili definiran od strane države članice Europske unije, prije ili nakon njegova nezakonitog iznošenja s državnog područja te države članice, kao dio „nacionalnog blaga koje ima umjetničku, povijesnu ili arheološku vrijednost“ prema nacionalnom zakonodavstvu ili u okviru administrativnih postupaka, a u smislu članka 36. Ugovora o funkcioniranju Europske unije,

13. nezakonito iznesen kulturni predmet s državnog područja države članice Europske unije je kulturni predmet:

(a) iznesen s državnog područja države članice kršenjem njezinih propisa o zaštiti nacionalnog blaga ili kršenjem Uredbe (EZ) br. 116/2009 ili

(b) koji nije vraćen po isteku roka zakonitog privremenog iznošenja ili bilo koje kršenje nekog drugog uvjeta kojim se uređuje takvo privremeno iznošenje,

14. država članica Europske unije koja je zatražila povrat kulturnog predmeta je država članica s čijeg je državnog područja kulturni predmet nezakonito iznesen,

15. država članica Europske unije od koje se traži povrat kulturnog predmeta je država članica na čijem se državnom području nalazi kulturni predmet nezakonito iznesen s državnog područja druge države članice Europske unije,

16. povrat kulturnog predmeta je fizički povrat kulturnog predmeta na državno područje države članice Europske unije koja je zatražila povrat,

17. samostalni posjednik kulturnog predmeta je osoba koja za vlastiti račun izvršava faktičnu vlast na kulturnom predmetu,

18. nesamostalni posjednik kulturnog predmeta je osoba koja za treću osobu izvršava faktičnu vlast na kulturnom predmetu,

19. javne zbirke su zbirke koje su u skladu sa zakonodavstvom države članice Europske unije definirane kao javne i koje su u vlasništvu te države članice, lokalnog ili područnog tijela u toj državi članici ili institucije koja se nalazi na državnom području te države članice, pod uvjetom da je takva institucija u vlasništvu države članice ili lokalnog ili područnog tijela ili je u znatnoj mjeri od njih financirana.“.

Članak 3.

U članku 12. stavci 2. i 3. mijenjaju se i glase:

„Rješenjem iz stavka 1. ovoga članka obvezno se utvrđuju prostorne međe kulturnoga dobra koje se zaštićuje, a dostavlja se nadležnom katastru i sudu radi zabilježbe u katastru i zemljišnoj knjizi svojstva kulturnoga dobra i prostornih međa kulturnoga dobra na katastarskim česticama utvrđenim ovim rješenjem, te lučkoj kapetaniji kada se rješenje o utvrđivanju svojstva kulturnoga dobra odnosi na podvodno arheološko nalazište.

Dostava rješenja iz stavka 1. ovoga članka u slučaju kada se utvrđuje svojstvo kulturnoga dobra za kulturno-povijesne cjeline i arheološka nalazišta obavlja se objavom rješenja u dnevnim novinama koje izlaze na području na kojem se nekretnina nalazi.“.

Članak 4.

U članku 25. stavak 2. briše se.

Članak 5.

U članku 37. stavak 1. mijenja se i glasi:

„Vlasnik koji namjerava prodati kulturno dobro dužan ga je prije prodaje istodobno ponuditi Republici Hrvatskoj, županiji, Gradu Zagrebu, gradu ili općini na čijem se području to kulturno dobro nalazi, navodeći cijenu i druge uvjete prodaje. Ova odredba ne primjenjuje se na nekretninu unutar zaštićene kulturno-povijesne cjeline koja nije kao kulturno dobro zaštićena posebnim rješenjem.“.

Članak 6.

U članku 41. stavku 3. riječi: „Zakonom o izvlaštenju“ zamjenjuju se riječima: „zakonom kojim se uređuje izvlaštenje“.

Članak 7.

U članku 43.a stavak 4. mijenja se i glasi:

„Ako je prije utvrđivanja svojstva kulturnoga dobra ili preventivno zaštićenog dobra započet postupak radi davanja koncesije ili osnivanja prava građenja, prava služnosti, odnosno davanja u zakup prema posebnom propisu, neće se provoditi postupak davanja koncesije prema ovome Zakonu, pod uvjetom da se koncesionar, nositelj prava građenja, ovlaštenik prava služnosti ili zakupoprimac obveže na provedbu uvjeta zaštite i očuvanja kulturnoga dobra koje je utvrdilo nadležno tijelo te način njihove provedbe. U vezi s pridržavanjem uvjeta zaštite i očuvanja kulturnoga dobra i posljedica kršenja tih uvjeta odgovarajuće se primjenjuju odredbe članka 43.f i 43.i ovoga Zakona.“

Iza stavka 4. dodaje se stavak 5. koji glasi:

„Ako kulturno dobro čini dio određenog projekta zajedno s drugom nekretninom na kojoj se treba osnovati pravo građenja, pravo služnosti ili nekretninu treba dati u zakup prema posebnom propisu, za kulturno dobro se neće provoditi postupak davanja koncesije prema ovome Zakonu te se može provesti postupak osnivanja prava građenja, prava služnosti, odnosno davanja u zakup prema posebnom propisu, pod uvjetom da se nositelj prava građenja, ovlaštenik prava služnosti, odnosno zakupoprimac obveže na provedbu uvjeta zaštite i očuvanja kulturnoga dobra koje je utvrdilo nadležno tijelo te način njihove provedbe. U vezi s pridržavanjem uvjeta zaštite i očuvanja kulturnoga dobra i posljedica kršenja tih uvjeta odgovarajuće se primjenjuju odredbe članka 43.f i 43.i ovoga Zakona.“

Članak 8.

Članak 43.b mijenja se i glasi:

„Koncesija se daje na temelju provedenoga javnog prikupljanja ponuda.

Za kulturna dobra u vlasništvu Republike Hrvatske obavijest o namjeri davanja koncesije objavljuje Ministarstvo kulture, a za kulturna dobra u vlasništvu županije, Grada Zagreba, grada ili općine obavijest o namjeri davanja koncesije objavljuje nadležno tijelo županije, Grada Zagreba, grada ili općine.

Obavijest o namjeri davanja koncesije pored podataka propisanih zakonom kojim se uređuju koncesije mora sadržavati i uvjete zaštite i očuvanja kulturnih dobara koje utvrđuje nadležno tijelo te način njihove provedbe od strane koncesionara.

Za kulturno dobro ili kulturna dobra koja čine dio određenog projekta za čiju se provedbu daje koncesija prema odredbama ovoga Zakona i/ili posebnog zakona sporazumom između davatelja koncesije se može utvrditi da postupak davanja koncesije, uključivo sklapanje jedinstvenog ugovora o koncesiji, provede jedan od davatelja koncesije ili središnje tijelo državne uprave nadležno za upravljanje državnom imovinom kako bi se osigurali jedinstveni uvjeti provedbe određenog projekta, ako posebnim zakonom nije drugačije određeno.

Iznimno, koncesija se može dati na zahtjev u skladu s ovim Zakonom, zakonom kojim se uređuju koncesije i zakonom kojim se uređuju strateški investicijski projekti Republike Hrvatske.

Uvjeti zaštite i očuvanja kulturnih dobara sastavni su dio odluke o davanju koncesije i ugovora o koncesiji.

Koncesija se daje na određeno vrijeme, ali ne dulje od 99 godina.

Koncesije se upisuju u Upisnik koji vodi Ministarstvo kulture i u Registar koncesija koji vodi ministarstvo nadležno za financije.

Ministar kulture pravilnikom propisuje sadržaj i način vođenja Upisnika koncesija.

Uvjete zaštite i očuvanja kulturnoga dobra i način njihove provedbe za kulturno dobro na pomorskom dobru utvrđuje nadležno tijelo prije objave obavijesti o namjeri davanja koncesije na pomorskom dobru sukladno zakonu kojim se uređuje pomorsko dobro.

Uvjete zaštite i očuvanja kulturnoga dobra i način njihove provedbe za kulturno dobro unutar zaštićenih područja prirode utvrđuje nadležno tijelo prije objave obavijesti o namjeri davanja koncesije sukladno zakonu kojim se uređuje zaštita prirode."

Članak 9.

U članku 43.c stavku 1. riječi: „Odluka o odabiru najpovoljnijeg ponuditelja" zamjenjuju se riječima: „Odluka o davanju koncesije".

Stavak 2. mijenja se i glasi:

„Odluku o davanju koncesije za kulturna dobra u vlasništvu Republike Hrvatske donosi Ministarstvo kulture (davatelj koncesije).“.

U stavku 3. riječi: „odluku o odabiru najpovoljnijeg ponuditelja" zamjenjuju se riječima: „odluku o davanju koncesije".

Članak 10.

U članku 43.d stavku 1. riječi: „odluke o odabiru najpovoljnijeg ponuditelja" zamjenjuju se riječima: „odluke o davanju koncesije".

Iza stavka 2. dodaje se stavak 3. koji glasi:

„Ako koncesija obuhvaća pravo građenja i pravo služnosti sukladno ugovoru o koncesiji, smatra se da naknada utvrđena za koncesiju obuhvaća naknadu za osnivanje prava građenja i prava služnosti, osim ako posebnim propisom nije drugačije određeno.".

Članak 11.

U članku 43.j stavku 2. riječi: „godinu dana" zamjenjuju se riječima: „pet godina".

Članak 12.

Naslov iznad članka 60. i članak 60. mijenjaju se i glase:

„5. Utvrđivanje posebnih uvjeta zaštite kulturnoga dobra

Članak 60.

Za zahvate na nepokretnom kulturnom dobru, kao i na području prostornih međa kulturnoga dobra za koje se prema posebnom propisu izdaje lokacijska dozvola, odnosno drugi akt za provedbu prostornog plana, nadležno tijelo na zahtjev zainteresirane osobe prije pokretanja postupka za izdavanje lokacijske dozvole, odnosno drugog akta za provedbu prostornog plana, odnosno tijekom postupka izdavanja te dozvole ili akta, utvrđuje posebne uvjete zaštite kulturnoga dobra.

Zahtjev za utvrđivanje posebnih uvjeta zaštite kulturnoga iz stavka 1. ovoga članka odbit će se rješenjem ako je predloženi zahvat suprotan utvrđenim mjerama zaštite i očuvanja kulturnoga dobra ili svrsi zaštite kulturnoga dobra propisanoj ovim Zakonom ili je odbijeno izdavanje potvrde konzervatorskog elaborata iz članka 61.a stavka 1. ovoga Zakona.“

Članak 13.

Članak 61. mijenja se i glasi:

„Za poduzimanje radnji na nepokretnom kulturnom dobru kao i na području prostornih međa kulturnoga dobra za koje se prema posebnom propisu izdaje građevinska dozvola nadležno tijelo na zahtjev investitora u svrhu izrade glavnog projekta, a prije pokretanja postupka za izdavanje građevinske dozvole, utvrđuje posebne uvjete zaštite kulturnoga dobra.

Zahtjev za utvrđivanje posebnih uvjeta zaštite kulturnoga dobra iz stavka 1. ovoga članka odbit će se rješenjem ako su predložene radnje suprotne utvrđenim mjerama zaštite i očuvanja kulturnoga dobra ili svrsi zaštite kulturnoga dobra propisanoj ovim Zakonom ili je odbijeno izdavanje potvrde konzervatorskog elaborata iz članka 61.a stavka 1. ovoga Zakona.

Iznimno od stavka 1. ovoga članka, ako je glavni projekt izrađen u skladu s ovim Zakonom u pogledu pitanja u vezi s kojima su utvrđeni posebni uvjeti zaštite kulturnoga dobra u postupku izdavanja građevinske dozvole, nadležno tijelo umjesto posebnih uvjeta iz stavka 1. ovoga članka izdaje potvrdu da je glavni projekt u skladu s posebnim uvjetima zaštite. Ako glavni projekt nije usklađen s izdanim posebnim uvjetima zaštite, zahtjev za izdavanje potvrde se odbija rješenjem.“

Članak 14.

Iza članka 61. dodaju se članci 61.a i 61.b koji glase:

„61.a

Nadležno tijelo ovlašteno je radi utvrđivanja posebnih uvjeta zaštite kulturnoga dobra iz članka 60. stavka 1. i članka 61. stavka 1. ovoga Zakona prema potrebi zaključkom odrediti izradu konzervatorskog elaborata.

Konzervatorski elaborat iz stavka 1. ovoga članka koji su izradile ovlaštene specijalizirane pravne i/ili fizičke osobe iz članka 100. ovoga Zakona potvrđuje nadležno tijelo.

Ako je konzervatorski elaborat iz stavka 1. ovoga članka suprotan utvrđenim mjerama zaštite i očuvanja kulturnoga dobra ili svrsi zaštite kulturnoga dobra propisanoj ovim Zakonom, zahtjev za izdavanje potvrde konzervatorskog elaborata se odbija rješenjem.

Članak 61.b

Za građenje jednostavnih i drugih građevina i radove unutar kulturno-povijesne cjeline, na pojedinačnom kulturnom dobru, kao i na području prostornih međa kulturnoga dobra za koje sukladno propisu kojim se uređuje gradnja nije potrebno ishoditi građevinsku dozvolu, investitor je dužan prije započinjanja radova pribaviti posebne uvjete zaštite kulturnoga dobra koje izdaje nadležno tijelo.

Zahtjev za utvrđivanje posebnih uvjeta zaštite kulturnoga dobra iz stavka 1. ovoga članka odbit će se rješenjem ako su predloženi radovi u suprotnosti s utvrđenim mjerama zaštite i očuvanja kulturnoga dobra ili svrhom zaštite kulturnoga dobra propisanom ovim Zakonom.

Za građenje i radove iz stavka 1. ovoga članka koji se obavljaju na temelju glavnog projekta investitor je dužan prije započinjanja radova ishoditi potvrdu koju izdaje nadležno tijelo i kojom utvrđuje da je glavni projekt u skladu s ovim Zakonom u pogledu pitanja u vezi s kojima su utvrđeni posebni uvjeti zaštite kulturnoga dobra. Ako glavni projekt nije usklađen s izdanim posebnim uvjetima, zahtjev za izdavanje potvrde se odbija rješenjem.

Za građenje i radove iz stavka 1. ovoga članka koji se ne obavljaju na temelju glavnog projekta investitor je dužan prije započinjanja radova pribaviti prethodno odobrenje nadležnog tijela.“.

Članak 15.

Članak 62. mijenja se i glasi:

„Radnje koje bi mogle narušiti cjelovitost i/ili prouzročiti promjene na pokretnom kulturnom dobru ili na nepokretnom kulturnom dobru kao i na području prostornih međa kulturnoga dobra koje se prema posebnom propisu ne smatraju građenjem, izuzev onih iz članka 61.b stavka 3. ovoga Zakona koje se poduzimaju na temelju glavnog projekta, mogu se poduzimati uz prethodno odobrenje nadležnog tijela. Nadležno tijelo ovlašteno je prije izdavanja prethodnog odobrenja prema potrebi utvrditi posebne uvjete zaštite kulturnoga dobra.

Kao radnje iz stavka 1. ovoga članka smatraju se osobito: građenje i radovi iz članka 61.b stavka 4. ovoga Zakona, konzerviranje, restauriranje, premještanje kulturnoga dobra i drugi slični radovi, rad industrijskih i drugih postrojenja i radilišta, sanacija i adaptacija kulturnoga dobra u smislu ovoga Zakona, kao i građenje ostalih jednostavnih i drugih građevina i radova na području na kojem se nalazi kulturno dobro.

Ministar kulture pravilnikom propisuje dokumentaciju koju je podnositelj dužan priložiti zahtjevu za prethodno odobrenje.

O zahtjevu za prethodno odobrenje iz stavka 1. ovoga članka nadležno tijelo odlučuje rješenjem.

Žalba na rješenje iz stavka 4. ovoga članka ne odgađa izvršenje rješenja.

Prethodno odobrenje iz stavka 1. ovoga članka prestaje važiti istekom roka od tri godine računajući od dana pravomoćnosti prethodnog odobrenja."

Članak 16.

Naslov iznad članka 70.a i članak 70.a mijenjaju se i glase:

„10.a Povrat kulturnih predmeta nezakonito iznesenih s državnog područja država članica Europske unije

Članak 70.a

Države članice Europske unije mogu u postupku i pod uvjetima propisanim ovim Zakonom zatražiti povrat kulturnih predmeta nezakonito iznesenih s njihova državnog područja, ako se oni nalaze na području Republike Hrvatske.

Odredbom stavka 1. ovoga članka ne zadire se u pravo država koje nisu članice Europske unije da ostvaruju povrat kulturnih predmeta prema mnogostranim i dvostranim međunarodnim ugovorima.“.

Članak 17.

Članak 70.b mijenja se i glasi:

„Država članica Europske unije koja je zatražila povrat nezakonito iznesenog kulturnog predmeta može pred nadležnim sudom u Republici Hrvatskoj pokrenuti postupak protiv samostalnog posjednika ili, ako to nije moguće, protiv nesamostalnog posjednika, s ciljem osiguravanja povrata kulturnog predmeta koji je bio nezakonito iznesen s njezina državnog područja.

Postupak se može pokrenuti samo ako su aktu kojim se pokreće postupak priloženi dokument s opisom predmeta na koji se zahtjev odnosi i u kojem je navedeno da je riječ o kulturnom predmetu te izjava nadležnih tijela države članice koja je zatražila povrat da je kulturni predmet nezakonito iznesen s njezina državnog područja na dan 1. siječnja 1993. ili nakon toga.

Postupak iz stavka 1. ovoga članka može se pokrenuti u roku od tri godine od kada je nadležno središnje tijelo države članice Europske unije koja je zatražila povrat saznalo za mjesto na kojemu se kulturni premet nalazi i za identitet njegova samostalnog posjednika ili nesamostalnog posjednika, a najdulje u roku od 30 godina od kada je kulturni predmet nezakonito iznesen iz državnog područja države članice koja je zatražila povrat.

U slučaju predmeta koji su dio javnih zbirki iz članka 6. točke 19. ovoga Zakona i predmeta koji su dio inventara crkvenih ili drugih vjerskih institucija u državama članicama Europske unije u kojima oni podliježu posebnim aranžmanima za zaštitu u okviru nacionalnog prava, rok za postupak povrata je 75 godina, osim za one države članice u kojima postupak ne podliježe zastari ili u slučaju dvostranih sporazuma između Republike Hrvatske i drugih država članica Europske unije kojima se predviđa rok koji premašuje 75 godina.

Postupak povrata nije dopušten ako u trenutku kada bi postupak trebao biti pokrenut iznošenje kulturnog predmeta s državnog područja države članice Europske unije koja je zatražila povrat više nije nezakonito.“.

Članak 18.

Članak 70.c mijenja se i glasi:

„Nadležni sud u Republici Hrvatskoj naložit će, osim ako se radi o kulturnom predmetu koji je nezakonito iznesen s državnog područja države članice Europske unije prije vremena utvrđenog člankom 70. b stavkom 2. ovoga Zakona ili proteku rokova ili nastupu okolnosti iz članka 70.b stavaka 3., 4. i 5. ovoga Zakona, povrat kulturnog predmeta ako utvrdi da se radi o kulturnom predmetu u smislu članka 6. točke 12. ovoga Zakona koji je nezakonito iznesen s državnog područja države članice Europske unije.“.

Članak 19.

Članak 70.d mijenja se i glasi:

„Ako je naložen povrat predmeta, nadležni sud u Republici Hrvatskoj dosudit će samostalnom posjedniku pravičnu odštetu sukladno okolnostima slučaja, pod uvjetom da samostalni posjednik dokaže da je pri stjecanju predmeta postupao s dužnom pažnjom.

Pri procjeni je li samostalni posjednik postupao s dužnom pažnjom u obzir se uzimaju sve okolnosti stjecanja, a posebno dokumentacija o porijeklu predmeta, dozvole za iznošenje koje su potrebne prema pravu države članice Europske unije koja je zatražila povrat, svojstva stranaka, plaćena cijena, pitanje je li samostalni posjednik izvršio uvid u bilo koji dostupan registar ukradenih kulturnih predmeta i bilo koje relevantne informacije koje je objektivno mogao pribaviti ili poduzeo bilo koji drugi korak koji bi u tim okolnostima poduzela razumna osoba.

U slučaju stjecanja darovanjem ili nasljeđivanjem, samostalni posjednik ne smije biti u povoljnijem položaju od osobe od koje je stekao predmet na taj način.

Država članica Europske unije koja je zatražila povrat plaća odštetu iz stavka 1. ovoga članka pri povratu predmeta.

Troškove nastale provedbom odluke o povratu kulturnog predmeta i troškove provedbe mjera iz članka 70.e stavka 1. točke 4. ovoga Zakona snosi država članica Europske unije koja je zatražila povrat.

Plaćanje pravične odštete iz stavka 1. ovoga članka i troškova iz stavka 5. ovoga članka ne dovodi u pitanje pravo države članice Europske unije koja je zatražila povrat da

poduzme korake radi naplate tih iznosa od osoba koje su odgovorne za nezakonito iznošenje kulturnog predmeta s njezina državnog područja.

Pitanje vlasništva na kulturnom predmetu nakon povrata uređeno je pravom države članice Europske unije koja je zatražila povrat.“

Članak 20.

Članak 70.e mijenja se i glasi:

„Ministarstvo kulture dužno je surađivati s nadležnim nacionalnim tijelima drugih država članica Europske unije te će posebno:

1. na zahtjev države članice Europske unije koja je zatražila povrat tražiti određeni kulturni predmet koji je nezakonito iznesen s njezinog državnog područja te identificirati samostalnog posjednika i/ili nesamostalnog posjednika. Zahtjev mora sadržavati sve informacije potrebne za olakšavanje potrage, posebno upućivanje na stvarno ili pretpostavljeno mjesto na kojem se predmet nalazi,
2. obavijestiti zainteresiranu državu članicu Europske unije da je na državnom području Republike Hrvatske pronađen kulturni predmet, ako postoje osnove sumnje da je nezakonito iznesen s državnog područja druge države članice Europske unije,
3. omogućiti nadležnim tijelima države članice Europske unije koja je zatražila povrat da provjere je li predmet u pitanju kulturni predmet, pod uvjetom da se provjera obavi u roku od šest mjeseci od obavijesti predviđene točkom 2. ovoga stavka. Ako se provjera ne obavi u propisanom roku, prestaju se primjenjivati odredbe točaka 4. i 5. ovoga stavka,
4. poduzeti, u suradnji s državom članicom Europske unije koja je zatražila povrat, sve potrebne mjere za fizičko očuvanje kulturnoga predmeta,
5. spriječiti potrebnim privremenim mjerama svaku radnju kojom se izbjegava postupak povrata,
6. postupati pri povratu kao posrednik između samostalnog posjednika i /ili nesamostalnog posjednika i države članice Europske unije koja je zatražila povrat. S tim ciljem Ministarstvo kulture može, ne dovodeći u pitanje članak 70.d. ovoga Zakona, u prvom redu olakšati provedbu arbitražnog postupka u skladu sa zakonodavstvom Republike Hrvatske i uz uvjet da država članica koja je zatražila povrat i samostalni posjednik ili nesamostalni posjednik daju svoje formalno odobrenje,
7. odmah nakon primitka zahtjeva iz točke 1. ovoga članka, odnosno obavijesti da je pokrenut postupak za povrat kulturnog predmeta, obavijestiti središnja tijela drugih država članica Europske unije da je u Republici Hrvatskoj pokrenut postupak za povrat kulturnog predmeta koji je nezakonito odnesen s državnog područja određene države članice Europske unije.

Kako bi surađivalo i savjetovalo se sa središnjim tijelima država članica Europske unije, Ministarstvo kulture služi se modulom Informativnog sustava unutarnjeg tržišta („IMI“) uspostavljenog Uredbom (EU) br. 1024/2012 posebno prilagođenim za kulturne predmete. Ministarstvo kulture može se također služiti IMI-jem kako bi širilo relevantne

informacije o slučaju u vezi s kulturnim predmetima koji su ukradeni ili nezakonito izneseni s državnog područja Republike Hrvatske.

Ministarstvo kulture odlučuje o korištenju IMI-ja od strane drugih nadležnih tijela Republike Hrvatske za potrebe provedbe odredbi članka 70. a do 70. f. ovoga Zakona.

Razmjena informacija putem IMI-ja provodi se u skladu s važećim zakonskim odredbama o zaštiti osobnih podataka i privatnosti, ne dovodeći u pitanje mogućnost da se Ministarstvo kulture uz IMI posluži i drugim sredstvima komunikacije s nadležnim središnjim tijelima drugih država članica Europske unije.“.

Članak 21.

Članak 70. f mijenja se i glasi:

„Republika Hrvatska ima pravo zatražiti povrat kulturnih predmeta navedenih u članku 6. točki 13. ovoga Zakona koji su nezakonito izneseni s njezinog državnog područja, a nalaze se na području druge države članice Europske unije. Na zahtjev za povrat kulturnih predmeta koji se nalaze na području druge države članice Europske unije na odgovarajući se način primjenjuju članci 70.a do 70.e ovoga Zakona.

Ministarstvo kulture odgovorno je za provođenje i koordinaciju svih aktivnosti vezanih za povrat kulturnih predmeta iz stavka 1. ovoga članka. Ovo Ministarstvo dužno je obavijestiti nadležno središnje tijelo druge države članice Europske unije da je Republika Hrvatska pokrenula postupak povrata kulturnih predmeta iz te države članice.

Ministarstvo kulture podnosi izvješće o primjeni odredbi članka 70. a do 70. f ovoga Zakona Europskoj komisiji, u roku propisanom propisom iz članka 1.a podstavka 6. ovoga Zakona i nakon toga svakih pet godina.“.

Članak 22.

Članak 73. mijenja se i glasi:

„Ako investitor ili izvođač radova poduzme radnju ili zahvat na kulturnom dobru kao i na području prostornih međa kulturnoga dobra za koje je potrebno prethodno odobrenje ili potvrda da je glavni projekt u skladu s posebnim uvjetima zaštite iz članka 61.b stavka 3. ovoga Zakona, odnosno poduzme radnju ili zahvat na kulturnom dobru kao i na području prostornih međa kulturnoga dobra protivno prethodnom odobrenju ili glavnom projektu za koji je izdana potvrda da je u skladu s posebnim uvjetima zaštite, nadležno će tijelo privremeno obustaviti rješenjem takvu radnju ili zahvat te prema potrebi naložiti investitoru obvezu povrata u prijašnje stanje uz upozorenje da će se u slučaju da rješenje ne bude u cijelosti izvršeno u roku radnja obaviti na njegov trošak. Rješenje se može donijeti bez prethodnog izjašnjavanja stranke.

Ako investitor ili izvođač radova poduzme radnju ili zahvat na kulturnom dobru kao i na području prostornih međa kulturnoga dobra za koje je potrebna građevinska dozvola, odnosno poduzme radnju ili zahvat na kulturnom dobru protivno građevinskoj dozvoli, nadležno će tijelo o tome odmah izvijestiti nadležnu građevinsku inspekciju radi daljnjeg postupanja. Nadležno će tijelo privremeno obustaviti rješenjem takvu radnju i zahvat do

poduzimanja mjera od strane nadležne građevinske inspekcije sukladno posebnom zakonu. Rješenje se može donijeti bez prethodnog izjašnjavanja stranke.

Nakon donošenja rješenja o uklanjanju građevine sukladno posebnom zakonu, nadležno će tijelo rješenjem prema potrebi naložiti investitoru iz stavka 2. ovoga članka obvezu povrata kulturnoga dobra u prijašnje stanje uz upozorenje da će se u slučaju da rješenje ne bude u cijelosti izvršeno u roku radnja obaviti na njegov trošak. Rješenje se može donijeti bez prethodnog izjašnjavanja stranke.

Investitor iz stavaka 1. i 3. ovoga članka dužan je izraditi projekt povrata kulturnog dobra u prijašnje stanje za koji nadležno tijelo izdaje potvrdu da je u skladu s posebnim uvjetima zaštite kulturnog dobra. Ako projekt nije usklađen s izdanim posebnim uvjetima zaštite, zahtjev za izdavanje potvrde se odbija rješenjem.

Žalba na rješenje nadležnog tijela iz stavaka 1., 2. i 3. ovoga članka ne odgađa izvršenje rješenja.

Ako osobe iz stavaka 1. i 2. ovoga članka ne obustave započetu radnju ili zahvat na kulturnom dobru, nadležno će tijelo obavijestiti nadležnu policijsku upravu radi sprječavanja daljnje štete na kulturnom dobru i nadležnu građevinsku inspekciju."

Članak 23.

U članku 90. stavak 2. mijenja se i glasi:

„Ako nadzirana osoba ne postupi po rješenju inspektora, izvršenje će provesti nadležno tijelo na njen trošak.".

Članak 24.

U članku 100. stavak 1. mijenja se i glasi:

„Poslove istraživanja, proučavanja, čuvanja, restauriranja, konzerviranja, održavanja, obnove i korištenja kulturnih dobara mogu obavljati samo specijalizirane pravne i fizičke osobe.".

Članak 25.

Iza članka 101. dodaje se naslov i članci 101.a i 101.b koji glase:

„5. Nadzor nad prometom pokretnim kulturnim dobrima

Članak 101.a

Fizičke i pravne osobe koje obavljaju djelatnost prometa pokretnim kulturnim dobrima i predmetima iz članka 101.b ovoga Zakona upisuju se u upisnik koji vodi Ministarstvo kulture. Svrha vođenja upisnika je prikupljanje podataka radi sprječavanja protupravnog postupanja u prometu kulturnim dobrima.

Fizičke i pravne osobe koje obavljaju djelatnost prometa pokretnim kulturnim dobrima dužne su voditi evidenciju nabave i prodaje te drugih pravnih poslova vezanih uz ta kulturna dobra. Svrha evidencije je utvrđivanje slijeda nabave i prodaje kulturnih dobara radi sprječavanja protupravnog postupanja u prometu kulturnim dobrima.

U evidenciju iz stavka 2. ovoga članka upisuju se podatci propisani pravilnikom iz stavka 5. ovoga članka.

Fizičke i pravne osobe iz stavka 1. ovoga članka prilikom stavljanja u promet pokretnoga kulturnog dobra dužne su prethodno provjeriti njegovo podrijetlo.

Način vođenja i sadržaj upisnika i evidencije iz stavaka 1. i 2. ovoga članka propisuje pravilnikom ministar kulture.

Članak 101.b

Obveza vođenja evidencije za fizičke i pravne osobe iz članka 101.a ovoga Zakona odnosi se i na promet drugim kulturnim predmetima koji imaju umjetničko, povijesno, arheološko i drugo značenje.

Inspeksijski nadzor nad provedbom stavka 1. ovoga članka i članka 101.a stavka 1. i 2. ovoga Zakona provode inspektori Ministarstva kulture, inspektori tržišne inspekcije i inspektori ministarstva nadležnog za unutarnje poslove svaki u svom djelokrugu."

Članak 26.

Članak 115. mijenja se i glasi:

„Novčanom kaznom u iznosu od 50.000,00 do 500.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba koja:

1. upotrebljava ili postupa s kulturnim dobrom na način da ga dovodi u izravnu opasnost od oštećenja ili uništenja (članak 31. stavak 1. i članak 74. stavak 1.),
2. ne uplati iznos uloženi sredstava iz državnog proračuna prije prodaje kulturnoga dobra (članak 40.),
3. ne prekine izvođenje radova kada naiđe na arheološko nalazište ili nalaze ili o nalazu ne obavijesti nadležno tijelo (članak 45. stavak 1.),
4. obavlja arheološka i podvodna arheološka iskopavanja i istraživanja suprotno odredbama ovoga Zakona ili suprotno izdanom odobrenju (članak 47. stavak 1.),
5. obavlja ili organizira podvodne aktivnosti na zaštićenim kulturnim dobrima ili vadi potonula kulturna dobra bez odobrenja ili suprotno odobrenju nadležnog tijela (članak 49. stavak 1. i članak 50.),
6. obavlja radnje na kulturnom dobru bez prethodnog odobrenja ili suprotno prethodnom odobrenju (članak 62. stavak 1.),
7. započne obavljati gospodarsku djelatnost u prostoru koji se nalazi unutar nepokretnoga kulturnog dobra ili zaštićene kulturno-povijesne cjeline bez prethodnog odobrenja ili suprotno odobrenju nadležnog tijela (članak 65. stavak 1.),
8. izveze ili iznese kulturno dobro iz Republike Hrvatske suprotno odobrenju nadležnog tijela ili ne vrati bez odgode kulturno dobro u Republiku Hrvatsku nakon opoziva odobrenja (članak 68. stavci 1. i 3.).

Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 20.000,00 kuna.

Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kada ga počini fizička osoba obrtnik kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 10.000,00 do 200.000,00 kuna.

Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kada ga počini fizička osoba kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 4.000,00 do 15.000,00 kuna.

Fizičkoj i pravnoj osobi koja prekršaj iz stavka 1. točaka 4. i 5. ovoga članka počini u obavljanju djelatnosti izreći će se mjera zabrane obavljanja djelatnosti ili dijelova djelatnosti u trajanju do jedne godine ako je počinjeni prekršaj naročito težak zbog načina izvršenja, posljedica djela, povrata počinitelja ili drugih okolnosti počinjenog prekršaja koje ga čine naročito teškim."

Članak 27.

Članak 116. mijenja se i glasi:

„Novčanom kaznom u iznosu od 20.000,00 do 200.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba koja:

1. ne prijavi dobro za koje se predmnijeva da ima svojstva kulturnoga dobra (članak 4. stavak 3.),
2. ne čuva ili ne održava kulturno dobro ili u ostavljenom roku ne izvrši određene mjere zaštite i očuvanja kulturnoga dobra (članak 20. podstavci 1. i 2.),
3. upotrebljava kulturno dobro protivno utvrđenoj namjeni ili promijeni namjenu kulturnoga dobra bez prethodnog odobrenja nadležnog tijela (članak 34. stavci 1. i 2. i članak 35. stavak 1.),
4. ne ponudi pravo prvokupa sukladno ovome Zakonu (članak 37. stavak 1.),
5. bez odobrenja ili ne poštujući uvjete propisane odobrenjem nadležnog tijela izradi repliku kulturnoga dobra ili je stavi u promet (članak 66. stavci 2. i 3.),
6. ne provodi mjere zaštite nad kulturnim dobrom koje nadležno tijelo naredi u slučaju izvanrednih okolnosti (članak 75.),
7. ne osigura uvjete za provedbu nadzora, onemogućujući pregled kulturnoga dobra i uvid u dokumentaciju ili ne pruži potrebne podatke i obavijesti (članak 83. stavak 2.),
8. ne postupi po rješenju inspektora za zaštitu kulturnih dobara (članak 86. stavak 1.),
9. započne obavljati poslove na zaštiti, očuvanju ili obnovi kulturnoga dobra, a da za to nema dopuštenje sukladno ovome Zakonu (članak 100. stavak 3.),
10. započne obavljati restauratorsko-konzervatorske poslove na kulturnom dobru, a da nema odgovarajuće stručno zvanje sukladno ovome Zakonu (članak 101. stavak 1.),
11. ne uplati spomeničku rentu u slučajevima propisanim člankom 114. ovoga Zakona ili je ne uplati u propisanom roku.

Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom u iznosu od 4.000,00 do 20.000,00 kuna.

Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kada ga počini fizička osoba obrtnik kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 100.000,00 kuna.

Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kada ga počini fizička osoba kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 do 10.000,00 kuna."

Članak 28.

Članak 117. mijenja se i glasi:

„Novčanom kaznom u iznosu od 3.000,00 do 40.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba koja:

1. ne dopusti stručna i znanstvena istraživanja, tehnička i druga snimanja, kao i provedbu mjera tehničke zaštite i mjera zaštite i očuvanja na kulturnom dobru te dokumentiranje kulturnoga dobra (članak 20. podstavak 4. i članak 30. stavak 1.),
2. odbije ustupiti pokretno kulturno dobro u svrhu izlaganja, odnosno onemogućiti posjećivanje nepokretnoga kulturnog dobra (članak 33. stavak 1.),
3. vrati kulturno dobro u zemlju nakon proteka roka utvrđenog u odobrenju za privremeni izvoz i iznošenje (članak 68. stavak 1.),
4. ne prijavi nadležnom tijelu unos ili uvoz kulturnoga dobra u zemlju (članak 70. stavak 2.),
5. ne osigura uvjete za zaštitu i očuvanje kulturnih dobara za slučaj izvanrednih okolnosti i drugih radnji usmjerenih na uništenje i oštećenje kulturnih dobara (članak 75.),
6. obavlja djelatnost prometa pokretnim kulturnim dobrima i kulturnim predmetima koji imaju umjetničko, povijesno, arheološko i drugo značenje, a nije upisana u upisnik koji vodi Ministarstvo kulture (članak 101.a stavak 1.),
7. obavlja djelatnost prometa pokretnim kulturnim dobrima i kulturnim predmetima koji imaju umjetničko, povijesno, arheološko i drugo značenje, a ne vodi evidenciju nabave i prodaje te drugih pravnih poslova za kulturna dobra i kulturne predmete ili ne upisuje u evidenciju propisane podatke (članak 101.a stavci 2. i 3. i članak 101.b stavak 1.).

Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 do 10.000,00 kuna.

Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kada ga počini fizička osoba obrtnik kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 do 20.000,00 kuna.

Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kada ga počini fizička osoba kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 500,00 do 8.000,00 kuna."

Članak 29.

Članak 118. mijenja se i glasi:

„Novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 do 10.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba koja:

1. ukloni ili ošteti oznaku kojom je označeno kulturno dobro sukladno odredbama ovoga Zakona (članak 54.),

2. u određenom roku ne izvijesti inspektora o ispunjenju obveza iz rješenja (članak 90. stavak 1.),
3. ne dostavi podatke o korisnoj površini poslovnog prostora u svrhu utvrđivanja spomeničke rente ili ih ne dostavi u propisanom roku (članak 114. stavak 7.),
4. ne dostavi podatke za utvrđivanje spomeničke rente na Obrascu SR (članak 114.a stavak 4.).

Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom u iznosu od 500,00 do 5.000,00 kuna.

Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kada ga počini fizička osoba obrtnik kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 do 8.000,00 kuna.

Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kada ga počini fizička osoba kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 100,00 do 3.000,00 kuna."

Prijelazne i završne odredbe

Članak 30.

Provedbene propise iz članaka 8., 15. i 25. ovoga Zakona ministar kulture donijet će u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 31.

Postupci započeti do stupanja na snagu ovoga Zakona dovršit će se prema odredbama Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara („Narodne novine“, br. 69/99, 151/2003, 157/2003, 87/2009, 88/2010, 61/2011, 25/2012, 136/2012 i 157/2013).

Iznimno od stavka 1. ovoga članka, postupci koji su do dana stupanja na snagu ovoga Zakona pokrenuti po člancima 60., 61. i 62. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara („Narodne novine“, br. 69/99, 151/2003, 157/2003, 87/2009, 88/2010, 61/2011, 25/2012, 136/2012 i 157/2013), a nakon stupanja na snagu Zakona o gradnji („Narodne novine“, broj 153/2013) i Zakona o prostornom uređenju („Narodne novine“, broj 153/2013), dovršit će se prema odredbama članka 12. do 15. ovoga Zakona.

Članak 32.

U članku 2. Zakona o izmjeni i dopuni Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara („Narodne novine“, br. 157/13.) riječi: „31. prosinca 2014.“ zamjenjuju se riječima „31. prosinca 2015.“.

Članak 33.

Pravilnik o određivanju kulturnih predmeta koji se smatraju nacionalnim blagom država članica Europske unije („Narodne novine“, br. 38/04) prestaje važiti stupanjem na snagu odredbi članka 1. i članka 2. ovoga Zakona u dijelu kojim se dopunjuje članak 6. Zakona točkama 12. do 19. te članka 16. do 21. ovoga Zakona.

Članak 34.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u „Narodnim novinama“, osim odredbi članka 1., članka 2. u dijelu kojim se dopunjuje članak 6. Zakona točkama 12. do 19. te članaka 16. do 21. ovoga Zakona koje stupaju na snagu 19. prosinca 2015. godine.

O B R A Z L O Ž E N J E

I. RAZLOZI ZBOG KOJIH SE ZAKON DONOSI

Zakonom o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara („Narodne novine“, br. 69/99, 151/2003, 157/2003, 87/2009, 88/2010, 61/2011, 25/2012, 136/12 i 157/2013) uređuju se vrste kulturnih dobara, uspostavljanje zaštite nad kulturnim dobrom, obveze i prava vlasnika kulturnih dobara, koncesije i koncesijska odobrenja na kulturnim dobrima, mjere zaštite i očuvanja kulturnih dobara, obavljanje poslova na zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, obavljanje upravnih i inspekcijskih poslova, rad i djelokrug Hrvatskoga vijeća za kulturna dobra, financiranje zaštite i očuvanja kulturnih dobara, kao i druga pitanja u vezi sa zaštitom i očuvanjem kulturnih dobara.

Zakon o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara potrebno je uskladiti s Direktivom 2014/60/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o povratu kulturnih predmeta nezakonito iznesenih s državnog područja države članice i o izmjeni Uredbe (EU) br. 1024/2012 (preinaka).

Zakonom o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara propisan je postupak utvrđivanja svojstva kulturnoga dobra, te je propisano da se u rješenju kojim se utvrđuje svojstvo nepokretnoga kulturnog dobra obvezno utvrđuju prostorne međe kulturnoga dobra koje se zaštićuje, a dostavlja se nadležnom katastru i sudu radi zabilježbe u katastru i zemljišnim knjigama. Ova odredba u praksi je različito provođena od strane nadležnih sudova, te je stoga trebalo precizirati da se u katastar i zemljišnu knjigu upisuju sve čestice unutar prostornih međa kulturnoga dobra.

Odredbom članka 37. stavka 1. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara propisana je obveza vlasnika da, ako namjerava prodati kulturno dobro, mora ga najprije istodobno ponuditi Republici Hrvatskoj, županiji, Gradu Zagrebu, gradu ili općini na čijem se području to kulturno dobro nalazi navodeći cijenu i druge uvjete prodaje (pravo prvokupa). Budući da unutar zaštićene kulturno-povijesne cjeline redovito postoje zgrade koje nisu pojedinačno zaštićene i zasebno nemaju potvrđena spomenička svojstva, potrebno je kulturno-povijesne cjeline izuzeti od pravila o pravu prvokupa navedenih javnopravnih ovlaštenika jer ne postoji opravdani javni interes za takav njihov pravni režim u prometu.

Odredbom članka 41. stavka 3. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara propisano je da se izvlaštenje kulturnog dobra provodi na način propisan Zakonom o izvlaštenju. S obzirom da navedeni Zakon više ne postoji potrebno je izmijeniti ovu zakonsku odredbu na način da se umjesto određenog naziva Zakona, uputi na propis kojim se uređuje izvlaštenje.

Nadalje, člancima 43.a do 43.k Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, uređeno je područje koncesija i koncesijskih odobrenja na kulturnim dobrima. Međutim, nije uređeno kako treba postupiti kada kulturno dobro čini dio projekta zajedno sa drugim nekretninama za koje se ne daje koncesija već osniva pravo građenja ili pravo služnosti ili se one daju u zakup, a različiti su nositelji prava vlasništva i različito trajanje ovih prava. Nadalje, člancima 43. b i 43.c propisan je postupak davanja koncesije koji pojmovno treba uskladiti s novim Zakonom o koncesijama („Narodne novine“, broj 143/2012), kao i utvrditi što obuhvaća naknada za koncesiju kada se za investitora osniva i pravo građenja i služnosti.

Sukladno Zakonu o koncesijama, rokovi na koje se daje koncesija utvrđuju se posebnim propisima kojima se uređuju koncesije. S obzirom da su posebnim propisima različito određeni rokovi na koje se može dati koncesija, u praksi dolazi do poteškoća u realizaciji većih projekata kod kojih je potrebno ishoditi koncesiju, zasnovati pravo građenja ili pravo služnosti prema posebnim propisima kojima su različito propisani rokovi na koje se koncesija daje ili osnivaju ova prava, kao i davatelji koncesije i ovih prava. Tako se koncesija na kulturnom dobru može dati na vrijeme od pedeset godina, dok je primjerice, Zakonom o pomorskom dobru i morskim lukama (Narodne novine, br. 158/2003, 100/2004, 141/2006 i 38/2009) propisano da se koncesija daje na rok od 5 do 99 godina, te se uređuju posebni rokovi na koje se daje koncesija u pojedinim slučajevima, a imajući u vidu da i pomorsko dobro može imati svojstvo kulturnoga dobra. Isto tako se pravo građenja može zasnovati na vrijeme do 99 godina prema Uredbi o osnivanju prava građenja i prava služnosti na nekretninama u vlasništvu Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 10/2014). U tom smislu potrebno je uskladiti vrijeme trajanja ovih koncesija, odnosno prava, te stoga postoji potreba produljenja roka na koji se može dati koncesija za gospodarsko iskorištavanje kulturnih dobara kako bi se ujednačili rokovi za davanje koncesije u slučajevima projekata kojima je obuhvaćeno kulturno dobro, ali i druge vrste dobra (primjerice pomorsko), sukladno Zakonu o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara i po posebnom zakonu. Uz to, potrebno je urediti pitanje postupanja kada je više davatelja koncesije na kulturnom dobru u realizaciji određenog projekta, koji uključuje i osnivanje prava građenja i prava služnosti, a radi se o nekretninama u vlasništvu Republike Hrvatske, županije, Grada Zagreba, gradova i općina. U tom slučaju se sporazumom mogu urediti međusobni odnosi i jedinstvena provedba postupka davanja koncesije.

Imajući u vidu zakonske izmjene u području prostornog uređenja i gradnje, novi Zakon o gradnji („Narodne novine“, broj 153/2013) i Zakon o prostornom uređenju („Narodne novine“, broj 153/2013), potrebno je odgovarajuće urediti utvrđivanje posebnih uvjeta zaštite kulturnoga dobra u postupku izdavanja lokacijske dozvole i građevinske dozvole, te izdavanje prethodnog odobrenja za radnje koje bi mogle prouzročiti promjene na kulturnom dobru, odnosno koje bi mogle naručiti cjelovitost kulturnoga dobra.

S obzirom da navedeni propisi predviđaju izradu konzervatorskog elaborata koja prethodi izradi glavnog projekta, odnosno pojedinih projekata koje sadrži, ovisno o vrsti građevine, odnosno radova (članak 69. stavak 2. Zakona o gradnji), definiciju navedenog elaborata i njegovu izradu, predlaže se urediti izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara.

Važeće odredbe Zakona uređuju pitanje prometa kulturnim dobrima (izvoz i uvoz kulturnih dobara, davanje odobrenja za obavljanje poslova prometa kulturnim dobrima), ali ne uređuju nadzor nad prometom kulturnim dobrima, vođenjem evidencije trgovaca i drugih fizičkih i pravnih osoba koje se bave prometom kulturnim dobrima, imajući u vidu različite oblike protupravnog postupanja u ovom području koje je potrebno spriječiti. Provođenje nadzora nad prometom kulturnim dobrima uobičajena je praksa i u drugim državama članicama Europske unije (Slovenija, Francuska, Grčka, Italija, Nizozemska) kako proizlazi iz Studije o sprečavanju i borbi protiv nezakonite trgovine kulturnim dobrima u Europskoj uniji.

Sukladno predloženim izmjenama i dopunama, potrebno je također uskladiti prekršajne odredbe Zakona.

II. PITANJA KOJA SE ZAKONOM RJEŠAVAJU

Predloženim se zakonom uređuju sljedeća pitanja:

- usklađuju se odredbe s Direktivom 2014/60/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o povratu kulturnih predmeta nezakonito iznesenih s državnog područja države članice i o izmjeni Uredbe (EU) br. 1024/2012 (preinaka);
- definira se pojam konzervatorskog elaborata koji se prema potrebi izrađuje u postupku utvrđivanja posebnih uvjeta zaštite kulturnoga dobra;
- propisuje se obveza upisa u zemljišnu knjigu i katastar zemljišno-knjižnih svojstva kulturnoga dobra i zemljišno-knjižnih čestica unutar prostornih međa kulturnoga dobra;
- precizira se dostava i način dostave rješenja o utvrđivanju svojstva kulturnoga dobra putem javne objave kada su drugi oblici dostave nemogući ili neprikladni;
- briše se odredba prema kojoj se temeljem potvrde nadležnog tijela o provedbi mjera zaštite može ostvariti pravo na naknadu radi ograničenja prava vlasništva, s obzirom da se potvrdom ne može odlučiti o navedenoj naknadi;
- preciziraju se odredbe o pravu prvokupa, tako da se ovo pravo neće primjenjivati na nekretnine, unutar zaštićene kulturno-povijesne cjeline koje nisu kao kulturno dobro zaštićene posebnim rješenjem;
- u postupku izvlaštenja kulturnog dobra, umjesto Zakona o izvlaštenju koji više ne postoji, primjenjivat će se zakon kojim se uređuje izvlaštenje, neovisno o nazivu tog zakona;
- usklađuju se odredbe o davanju koncesije sa Zakonom o koncesijama, te se produljuje vrijeme na koje se daje koncesija na kulturnom dobru;
- usklađuju se odredbe sa Zakonom o gradnji i Zakonom o prostornom uređenju;
- uređuje se utvrđivanje posebnih uvjeta zaštite kulturnoga dobra u postupku izdavanja lokacijske dozvole i građevinske dozvole;
- uređuje se utvrđivanje posebnih uvjeta zaštite kulturnoga dobra za građenje jednostavnih i drugih građevina i radova unutar kulturno-povijesne cjeline, na pojedinačnom kulturnom dobru, kao i na području prostornih međa kulturnoga dobra za koje nije potrebno ishoditi građevinsku dozvolu;
- uređuje se izdavanje prethodnog odobrenja za radnje koje bi mogle prouzročiti promjene na kulturnom dobru, odnosno koje bi mogle narušiti cjelovitost kulturnoga dobra, a koje se prema posebnom propisu ne smatraju građenjem;
- uređuje se postupanje nadležnog tijela u slučaju kada investitor ili izvođač radova poduzme radnju ili zahvat na kulturnom dobru za koje je potrebna građevinska dozvola, prethodno odobrenje ili potvrda glavnog projekta, odnosno poduzme radnju ili zahvat na kulturnom dobru protivno građevinskoj dozvoli, prethodnom odobrenju ili potvrđenom glavnom projektu;
- uređuje se postupanje nadležnog tijela ako nadzirana osoba ne postupi po rješenju inspektora;
- propisuje se način provođenja nadzora nad prometom pokretnih kulturnih dobara;
- uređuju se prekršajne odredbe;
- produljuje se rok važenja odredbe kojom se smanjuje broj obveznika plaćanja spomeničke rente propisan člankom 114.a Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara do 31. prosinca 2015. godine.

III. OBRAZLOŽENJE ODREDBI PREDLOŽENOG ZAKONA

Člankom 1. dodaje se u članak 1.a podstavak 6. kojim se propisuje da je Zakon o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara usklađen s Direktivom 2014/60/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o povratu kulturnih predmeta nezakonito iznesenih s državnog područja države članice i o izmjeni Uredbe (EU) br. 1024/2012 (preinaka).

Člankom 2. dodaje se u članku 6. nova točka 10. kojom se propisuje pojam konzervatorskog elaborata kao stručnog dokumenta koji se izrađuje za potrebe zahvata na pojedinačno zaštićenoj građevini u slučaju promjena koje mogu utjecati na tehničko stanje, odnosno svojstva kulturnoga dobra, te za postojeću građevinu ili planiranu izgradnju unutar zaštićene kulturno-povijesne cjeline na lokaciji koja je od interesa za očuvanje svojstava kulturno-povijesne cjeline. Također se dodaju točke 12. – 19. kojima se u Zakon uvode definicije pojmova: kulturni predmet, nezakonito iznesen kulturni predmet, država članica Europske unije koja je zatražila povrat kulturnog predmeta, država članica Europske unije od koje se traži povrat kulturnog predmeta, povrat kulturnog predmeta, samostalni posjednik kulturnog predmeta, nesamostalni posjednik kulturnog predmeta i javne zbirke, u svrhu usklađivanja Zakona s člankom 2. Direktive 2014/60/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o povratu kulturnih predmeta nezakonito iznesenih s državnog područja države članice i o izmjeni Uredbe (EU) br. 1024/2012 (preinaka).

Člankom 3. mijenja se članak 12. stavci 2. i 3. kako bi se osigurao upis u katastar i zemljišnu knjigu svojstva kulturnoga dobra i prostornih međa kulturnoga dobra na katastarskim česticama utvrđenim rješenjem, te rješenja o utvrđivanju svojstva kulturnoga dobra u slučaju kada se utvrđuje svojstvo kulturnoga dobra za kulturno-povijesne cjeline i arheološka nalazišta. Dostava rješenja obavlja se objavom rješenja u dnevnim novinama koje izlaze na području na kojem se nekretnina nalazi, kada je utvrđeno svojstvo kulturnoga dobra za kulturno-povijesne cjeline i arheološka nalazišta.

Člankom 4. briše se članak 25. stavak 2. kojim se propisuje da pravo na naknadu radi ograničenja prava vlasništva vlasnik kulturnoga dobra stječe na temelju potvrde glede ispunjavanja propisanih uvjeta i provedbe mjera određenih na temelju ovoga Zakona koju mu na njegov zahtjev izdaje nadležno tijelo, s obzirom da se potvrdom ne može odlučiti o predmetnoj naknadi.

Člankom 5. mijenja se članak 37. stavak 1. na način da se propisuje da je vlasnik koji namjerava prodati kulturno dobro dužan ga prije prodaje istodobno ponuditi Republici Hrvatskoj, županiji, Gradu Zagrebu, gradu ili općini na čijem se području to kulturno dobro nalazi, navodeći cijenu i druge uvjete prodaje. Ova odredba ne primjenjuje se na nekretninu unutar zaštićene kulturno-povijesne cjeline koja nije kao kulturno dobro zaštićena posebnim rješenjem.

Člankom 6. mijenja se članak 41. stavak 3. na način da se na postupak izvlaštenja kulturnog dobra primjenjuje, umjesto Zakona o izvlaštenju koji više ne postoji, Zakon kojim se uređuje izvlaštenje, neovisno o nazivu tog Zakona.

Člankom 7. mijenja se u članku 43.a stavak 4. tako da se propisuje da se neće provoditi postupak davanja koncesije prema ovome Zakonu, ako je prije utvrđivanja svojstva kulturnoga dobra ili preventivno zaštićenog dobra, započet postupak radi davanja koncesije ili osnivanja prava građenja, prava služnosti, odnosno davanja u zakup prema posebnom propisu,

pod uvjetom da se koncesionar, nositelj prava građenja, ovlaštenik prava služnosti ili zakupoprimac obveže na provedbu uvjeta zaštite i očuvanja kulturnoga dobra koje je utvrdilo nadležno tijelo te način njihove provedbe. U vezi s pridržavanjem uvjeta zaštite i očuvanja kulturnoga dobra i posljedica kršenja tih uvjeta odgovarajuće se primjenjuju odredbe članaka 43.f i 43.i ovoga Zakona. Također se dodaje stavak 5. kojim se propisuje postupanje u slučaju da je kulturno dobro dio određenog projekta zajedno s drugim nekretninama. Ako kulturno dobro čini dio određenog projekta zajedno s drugom nekretninom na kojoj se treba osnovati pravo građenja, pravo služnosti ili nekretninu treba dati u zakup prema posebnom propisu, za kulturno dobro se neće provoditi postupak davanja koncesije prema ovome Zakonu te se može provesti postupak osnivanja prava građenja, prava služnosti, odnosno davanja u zakup prema posebnom propisu, pod uvjetom da se nositelj prava građenja, ovlaštenik prava služnosti, odnosno zakupoprimac obveže na provedbu uvjeta zaštite i očuvanja kulturnoga dobra koje je utvrdilo nadležno tijelo te način njihove provedbe.

Člankom 8. mijenja se članak 43.b kojim se propisuje postupak davanja koncesije na temelju provedenog javnog prikupljanja ponuda. Za kulturna dobra u vlasništvu Republike Hrvatske obavijest o namjeri davanja koncesije objavljuje Ministarstvo kulture, a za kulturna dobra u vlasništvu županije, Grada Zagreba, grada ili općine obavijest o namjeri davanja koncesije objavljuje nadležno tijelo županije, Grada Zagreba, grada ili općine. Obavijest o namjeri davanja koncesije pored podataka propisanih Zakonom okoncesijama mora sadržavati i uvjete zaštite i očuvanja kulturnih dobara koje utvrđuje nadležno tijelo te način njihove provedbe od strane koncesionara. Za kulturno dobro ili kulturna dobra koja čine dio određenog projekta za čiju provedbu se daje koncesija prema odredbama ovoga Zakona i/ili posebnog zakona, sporazumom između davatelja koncesije se može utvrditi da postupak davanja koncesije provede jedan od davatelja koncesije ili središnje tijelo državne uprave nadležno za upravljanje državnom imovinom kako bi se osigurali jedinstveni uvjeti provedbe određenog projekta. Iznimno, koncesija se može dati na zahtjev u skladu sa ovim Zakonom, zakonom kojim se uređuju koncesije i zakonom kojim se uređuju strateški investicijski projekti Republike Hrvatske. Uvjeti zaštite i očuvanja kulturnih dobara sastavni su dio odluke o davanju koncesije i ugovora o koncesiji. Koncesija se daje na određeno vrijeme, ali ne dulje od 99 godina. Koncesije se upisuju u Upisnik koji vodi Ministarstvo kulture i u Registar koncesija koji vodi ministarstvo nadležno za financije. Ministar kulture pravilnikom propisuje sadržaj i način vođenja Upisnika koncesija. Uvjete zaštite i očuvanja kulturnoga dobra i način njihove provedbe za kulturno dobro na pomorskom dobru utvrđuje nadležno tijelo prije objave obavijesti o namjeri davanja koncesije na pomorskom dobru sukladno zakonu kojim se uređuje pomorsko dobro. Uvjete zaštite i očuvanja kulturnoga dobra i način njihove provedbe za kulturno dobro unutar zaštićenih područja prirode utvrđuje nadležno tijelo prije objave obavijesti o namjeri davanja koncesije sukladno zakonu kojim se uređuje zaštita prirode.

Člankom 9. mijenja se djelomično članak 43.c stavci 1. i 3. radi pojmovnog usklađenja sa Zakonom o koncesijama na način da se riječi: "odluka o odabiru najpovoljnijeg ponuditelja" zamjenjuju riječima: "odluka o davanju koncesije". Stavak 2. mijenja se na način da se propisuje da odluku o davanju koncesije za kulturna dobra u vlasništvu Republike Hrvatske donosi Ministarstvo kulture (davatelj koncesije).

Člankom 10. mijenja se članak 43.d stavak 1. radi pojmovnog usklađenja sa Zakonom o koncesijama na način da se riječi "odluka o odabiru najpovoljnijeg ponuditelja" zamjenjuju riječima "odluka o davanju koncesije". Također se dodaje stavak 3. kojim se precizira sadržaj naknade za koncesiju na način da propisuje da u slučaju da koncesija obuhvaća pravo građenja i pravo služnosti sukladno ugovoru o koncesiji, naknada utvrđena za koncesiju

obuhvaća naknadu za osnivanje prava građenja i prava služnosti, osim ako posebnim propisom nije drugačije određeno.

Člankom 11. mijenja se članak 43.j stavak 2. na način da se propisuje da se koncesijsko odobrenje daje najdulje na pet godina. Koncesijsko odobrenje daje na temelju javnog natječaja, ustanova koja upravlja kulturnim dobrom na vrijeme od jedne godine i koncesijska naknada je njezin prihod. U praksi se pokazalo da vremensko ograničenje koncesijskog odobrenja na jednu godinu nije svrsishodno budući da je za određene djelatnosti koje bi se obavljale u kulturnom dobru (npr. ugostiteljska djelatnost) to prekratak rok tako da je potrebno produljiti vrijeme trajanja koncesijskog odobrenja kako bi se povećao interes za korištenje prostora unutar kulturnoga dobra, a time i prihodi ustanova kulture.

Člankom 12. mijenja se naslov iznad članka 60. i članak 60. koji uređuje utvrđivanje posebnih uvjeta zaštite kulturnoga dobra. Za zahvate na nepokretnom kulturnom dobru, kao i na području prostornih međa kulturnoga dobra za koje se prema posebnom propisu izdaje lokacijska dozvola odnosno drugi akt za provedbu prostornog plana, nadležno tijelo na zahtjev zainteresirane osobe prije pokretanja postupka za izdavanje lokacijske dozvole odnosno drugog akta za provedbu prostornog plana, odnosno tijekom postupka izdavanja te dozvole ili akta, utvrđuje posebne uvjete zaštite kulturnoga dobra. Zahtjev za utvrđivanje posebnih uvjeta zaštite kulturnoga dobra iz stavka 1. ovoga članka odbit će se rješenjem ako je predloženi zahvat suprotan utvrđenim mjerama zaštite i očuvanja kulturnoga dobra ili svrsi zaštite kulturnoga dobra propisanoj ovim Zakonom ili je odbijeno izdavanje potvrde konzervatorskog elaborata iz članka 61. a stavka 1. ovoga Zakona.

Člankom 13. mijenja se članak 61. te se propisuje da za poduzimanje radnji na nepokretnom kulturnom dobru kao i na području prostornih međa kulturnoga dobra za koje se prema posebnom propisu izdaje građevinska dozvola, nadležno tijelo na zahtjev investitora u svrhu izrade glavnog projekta, a prije pokretanja postupka za izdavanje građevinske dozvole, utvrđuje posebne uvjete zaštite kulturnoga dobra. Zahtjev za utvrđivanje posebnih uvjeta zaštite kulturnoga dobra iz stavka 1. ovoga članka odbit će se rješenjem ako su predložene radnje suprotne utvrđenim mjerama zaštite i očuvanja kulturnoga dobra ili svrsi zaštite kulturnoga dobra propisanoj ovim Zakonom ili je odbijeno izdavanje potvrde konzervatorskog elaborata iz članka 61. a stavka 1. ovoga Zakona. Iznimno od stavka 1. ovoga članka, ako je glavni projekt izrađen u skladu sa ovim Zakonom u pogledu pitanja u vezi s kojima su utvrđeni posebni uvjeti zaštite kulturnoga dobra u postupku izdavanja lokacijske dozvole, nadležno tijelo umjesto posebnih uvjeta iz stavka 1. ovoga članka, izdaje potvrdu da je glavni projekt u skladu s posebnim uvjetima zaštite. Ako glavni projekt nije usklađen s izdanim posebnim uvjetima zaštite, zahtjev za izdavanje potvrde se odbija rješenjem.

Člankom 14. dodaje članak 61.a i 61. b kojima se utvrđuje da je nadležno tijelo ovlašteno radi utvrđivanja posebnih uvjeta zaštite kulturnoga dobra iz članka 60. stavka 1. i članka 61. stavka 1. ovoga Zakona prema potrebi zaključkom odrediti izradu konzervatorskog elaborata. Konzervatorski elaborat koji su izradile ovlaštene specijalizirane pravne i/ili fizičke osobe iz članka 100. ovoga Zakona potvrđuje nadležno tijelo. Ako je konzervatorski elaborat suprotan utvrđenim mjerama zaštite i očuvanja kulturnoga dobra ili svrsi zaštite kulturnoga dobra propisanoj ovim Zakonom, zahtjev za izdavanje potvrde konzervatorskog elaborata se odbija rješenjem. Nadalje, utvrđuje se da za građenje jednostavnih i drugih građevina i radove unutar kulturno-povijesne cjeline, na pojedinačnom kulturnom dobru kao i na području prostornih međa kulturnoga dobra za koje sukladno propisu kojim se uređuje gradnja nije potrebno

ishoditi građevinsku dozvolu, investitor je dužan prije započinjanja radova pribaviti posebne uvjete zaštite kulturnoga dobra koje izdaje nadležno tijelo. Zahtjev za utvrđivanje posebnih uvjeta zaštite kulturnoga dobra iz stavka 1. ovoga članka odbit će se rješenjem ako su predloženi radovi u suprotnosti s utvrđenim mjerama zaštite i očuvanja kulturnoga dobra ili svrhom zaštite kulturnoga dobra propisanom ovim Zakonom. Za građenje i radove iz stavka 1. ovoga članka koji se obavljaju na temelju glavnog projekta, investitor je dužan prije započinjanja radova ishoditi potvrdu glavnog projekta koju izdaje nadležno tijelo i kojom utvrđuje da je isti u skladu s ovim Zakonom u pogledu pitanja u vezi s kojima su utvrđeni posebni uvjeti zaštite kulturnoga dobra. Ako glavni projekt nije usklađen sa izdanim posebnim uvjetima, zahtjev za izdavanje potvrde glavnog projekta se odbija rješenjem. Za građenje i radove iz stavka 1. ovoga članka koji se ne obavljaju na temelju glavnog projekta, investitor je dužan prije započinjanja radova pribaviti prethodno odobrenje nadležnog tijela.

Člankom 15. mijenja se članak 62. na način da se propisuje da radnje koje bi mogle narušiti cjelovitost i/ili prouzročiti promjene na pokretnom kulturnom dobru ili na nepokretnom kulturnom dobru kao i na području prostornih međa kulturnoga dobra koje se prema posebnom propisu ne smatraju građenjem, izuzev onih iz članka 61.b stavka 3. Zakona koje se poduzimaju na temelju glavnog projekta, mogu se poduzimati uz prethodno odobrenje nadležnog tijela. Nadležno tijelo ovlašteno je prije izdavanja prethodnog odobrenja prema potrebi utvrditi posebne uvjete zaštite kulturnoga dobra. Ovakvim radnjama smatraju se osobito: građenje jednostavnih i drugih građevina i radovi za koje nije potrebno ishoditi građevinsku dozvolu i potvrdu glavnog projekta (članak 61.b stavak 4. Zakona), konzerviranje, restauriranje, premještanje kulturnoga dobra i drugi slični radovi, rad industrijskih i drugih postrojenja i radilišta, sanacija i adaptacija kulturnoga dobra u smislu ovoga Zakona, kao i građenje ostalih jednostavnih i drugih građevina i radova na području na kojem se nalazi kulturno dobro. Ministar kulture pravilnikom propisuje dokumentaciju koju je podnositelj dužan priložiti zahtjevu za prethodno odobrenje. O zahtjevu za prethodno odobrenje nadležno tijelo odlučuje rješenjem, a žalba na rješenje ne odgađa izvršenje rješenja. Prethodno odobrenje prestaje važiti istekom roka od tri godine računajući od dana pravomoćnosti prethodnog odobrenja.

Člankom 16. usklađuje se naslov iznad članka 70.a i članak 70.a s Direktivom 2014/60/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o povratu kulturnih predmeta nezakonito iznesenih s državnog područja države članice i o izmjeni Uredbe (EU) br. 1024/2012 (preinaka).

Člankom 17. usklađuje se članak 70.b s člancima 6. i 8. Direktive 2014/60/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o povratu kulturnih predmeta nezakonito iznesenih s državnog područja države članice i o izmjeni Uredbe (EU) br. 1024/2012 (preinaka). Rok za pokretanje postupka od 75 godina naveden u Direktivi odnosi se na rok za pokretanje postupka. Nakon isteka ovog roka ne može se pokrenuti postupak za povrat kulturnog predmeta prema Direktivi i preuzetoj odredbi ovoga Zakona.

Člankom 18. usklađuje se članak 70.c s člankom 9. Direktive 2014/60/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o povratu kulturnih predmeta nezakonito iznesenih s državnog područja države članice i o izmjeni Uredbe (EU) br. 1024/2012 (preinaka).

Člankom 19. usklađuje se članak 70.d s člancima 10., 11., 12. i 13. Direktive 2014/60/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o povratu kulturnih predmeta nezakonito

iznesenih s državnog područja države članice i o izmjeni Uredbe (EU) br. 1024/2012 (preinaka).

Člankom 20. usklađuje se članak 70.e s člancima 5. i 7. Direktive 2014/60/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o povratu kulturnih predmeta nezakonito iznesenih s državnog područja države članice i o izmjeni Uredbe (EU) br. 1024/2012 (preinaka).

Člankom 21. usklađuje se članak 70.f s člancima 4., 7. i 8. Direktive 2014/60/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o povratu kulturnih predmeta nezakonito iznesenih s državnog područja države članice i o izmjeni Uredbe (EU) br. 1024/2012 (preinaka).

Člankom 22. mijenja se članak 73. na način da se propisuje da će nadležno tijelo privremeno obustaviti rješenjem određenu radnju ili zahvat, ako investitor ili izvođač radova poduzme radnju ili zahvat na kulturnom dobru kao i na području prostornih međa kulturnoga dobra za koje je potrebno prethodno odobrenje ili potvrda da je glavni projekt u skladu s posebnim uvjetima zaštite iz članka 61.b stavka 3. ovoga Zakona, odnosno poduzme radnju ili zahvat na kulturnom dobru kao i na području prostornih međa kulturnoga dobra protivno prethodnom odobrenju ili glavnom projektu za koji je izdana potvrda da je u skladu s posebnim uvjetima zaštite. Nadležno tijelo će prema potrebi naložiti investitoru obvezu povrata u prijašnje stanje uz upozorenje da će se u slučaju da rješenje ne bude u cijelosti izvršeno u roku radnja obaviti na njegov trošak. Rješenje se može donijeti bez prethodnog izjašnjavanja stranke. S obzirom da se radi o mjerama i postupanju koje traži hitnost obzirom na vrijednost kulturnoga dobra i mogućnost daljnjih devastacija i narušavanja spomeničkih vrijednosti izjašnjavanje stranke odužilo bi postupak donošenja rješenja te time ugrozilo postizanje svrhe zaštite. Također se propisuje da će se u slučaju ako investitor ili izvođač radova poduzme radnju ili zahvat na kulturnom dobru kao i na području prostornih međa kulturnoga dobra za koje je potrebna građevinska dozvola, odnosno poduzme radnju ili zahvat na kulturnom dobru protivno građevinskoj dozvoli, nadležno tijelo o tome odmah izvijestiti nadležnu građevinsku inspekciju radi daljnjeg postupanja. Nadležno će tijelo privremeno obustaviti rješenjem takvu radnju i zahvat do poduzimanja mjera od strane nadležne građevinske inspekcije sukladno posebnom zakonu. Rješenje se može donijeti bez prethodnog izjašnjavanja stranke. Nakon donošenja rješenja o uklanjanju građevine sukladno posebnom zakonu, nadležno tijelo rješenjem će prema potrebi naložiti investitoru iz stavka 2. ovoga članka obvezu povrata kulturnoga dobra u prijašnje stanje uz upozorenje da će se u slučaju da rješenje ne bude u cijelosti izvršeno u roku radnja obaviti na njegov trošak. Rješenje se može donijeti bez prethodnog izjašnjavanja stranke. Investitor iz stavka 1. i 3. ovoga članka dužan je izraditi projekt povrata kulturnoga dobra u prijašnje stanje za koji nadležno tijelo izdaje potvrdu da je u skladu s posebnim uvjetima zaštite kulturnoga dobra. Ako projekt nije usklađen s izdanim posebnim uvjetima zaštite, zahtjev za izdavanje potvrde se odbija rješenjem. Žalba na rješenje nadležnog tijela iz stavka 1., 2. i 3. ovoga članka ne odgađa izvršenje rješenja. Ako osobe iz stavaka 1. i 2. ovoga članka ne obustave započetu radnju ili zahvat na kulturnom dobru, nadležno će tijelo obavijestiti nadležnu policijsku upravu radi sprječavanja daljnje štete na kulturnom dobru i nadležnu građevinsku inspekciju.

Člankom 23. mijenja se članak 90. stavak 2. na način da se propisuje da ako nadzirana osoba ne postupi po rješenju inspektora, izvršenje će se provesti na njen trošak. Dosadašnjom odredbom nadležno tijelo bilo je ovlašteno provoditi izvršenje u slučaju kada se izvršenje provodi po trećem, dok ostali načini izvršenja (nenovčane obveze i novčana kazna) nisu bile obuhvaćene.

Člankom 24. mijenja se u članku 100. stavak 1. na način da se propisuje da poslove istraživanja, proučavanja, čuvanja, restauriranja, konzerviranja, održavanja, obnove i korištenja kulturnih dobara mogu obavljati samo specijalizirane pravne i fizičke osobe. Promet kulturnim dobrima mogu, za razliku od sada važeće odredbe, obavljati pravne i fizičke osobe koje nisu specijalizirane, odnosno nemaju dopuštenje ministarstva nadležnog za kulturu za tu djelatnost. Nadzor nad prometom kulturnih dobara obavljat će se na drugačiji način, što je pobliže propisano člankom 20., a imajući u vidu da u praksi nije zaživjela odredba prema kojoj su fizičke i pravne osobe bile obvezne pribaviti dopuštenje za promet kulturnim dobrima (antikvarijati i dr.).

Člankom 25. dodaje se naslov i članci 101.a i 101.b koji uređuju nadzor nad prometom pokretnim kulturnim dobrima. Fizičke i pravne osobe koje obavljaju djelatnost prometa pokretnim kulturnim dobrima i predmetima iz članka 101. ovoga Zakona upisuju se u upisnik koji vodi Ministarstvo kulture. Svrha vođenja upisnika je prikupljanje podataka radi sprječavanja protupravnog postupanja u prometu kulturnim dobrima. Nadalje, fizičke i pravne osobe koje obavljaju djelatnost prometa pokretnim kulturnim dobrima dužne su voditi evidenciju nabave i prodaje te drugih pravnih poslova vezanih uz ta kulturna dobra. Svrha evidencije je utvrđivanje slijeda nabave i prodaje kulturnih dobara radi sprječavanja protupravnog postupanja u prometu kulturnim dobrima. Navedene fizičke i pravne osobe prilikom stavljanja u promet pokretnoga kulturnog dobra dužne su prethodno provjeriti njegovo podrijetlo. U prethodno spomenutu evidenciju upisuju se podaci propisani pravilnikom koji donosi ministar kulture, a kojim se uređuje način vođenja i sadržaj upisnika i evidencije, te nadzor nad evidencijom. Obveza vođenja evidencije za navedene fizičke i pravne osobe odnosi se i na promet drugim kulturnim predmetima koji imaju umjetničko, povijesno, arheološko i drugo značenje. Inspekcijski nadzor nad provedbom članka 101.a stavaka 1. i 2. i članka 101.b stavka 1. ovoga Zakona provode inspektori Ministarstva kulture, inspektori tržišne inspekcije i inspektori ministarstva nadležnog za unutarnje poslove svaki u svom djelokrugu. Iz Studije o sprečavanju i borbi protiv nezakonite trgovine kulturnim dobrima u Europskoj uniji (listopad 2011.) proizlazi da ovakav sustav praćenja također imaju i druge zemlje u Europskoj uniji, primjerice Grčka, Francuska, Italija te Nizozemska, a tim se očividnikom prati tijek transakcija vezanih uz promet kulturnim dobrima.

Člancima 26. do 29. uređuju se prekršajne odredbe koje se usklađuju s Kaznenim zakonom i Prekršajnim zakonom, s obzirom da prekršaji i prekršajne sankcije moraju biti odvojeno uređeni za fizičke i pravne osobe, a odredbe sadržane u Kaznenom zakonu moraju se brisati iz odredbi ovoga Zakona. U tom smislu preuređeni su važeći članci Zakona koji sadrže prekršajne odredbe. Napominjemo da prema članku 86. važećeg Zakona „Ministarstvo kulture može putem inspektora iz članka 80. ovoga Zakona:– podnijeti optužni prijedlog sukladno Prekršajnom zakonu,– izdati prekršajni nalog sukladno Prekršajnom zakonu.“

Člankom 30. propisan je rok za donošenje provedbenih propisa. Provedbene propise iz članaka 8., 15. i 25. ovoga Zakona ministar kulture donijet će u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Člankom 31. propisano je da će se postupci započeti do stupanja na snagu ovoga Zakona dovršiti prema odredbama Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (Narodne novine, br. 69/99, 151/2003, 157/2003, 87/2009, 88/2010, 61/2011, 25/2012, 136/2012 i 157/2013). Iznimno, postupci koji su do dana stupanja na snagu ovoga Zakona pokrenuti po člancima 60., 61. i 62. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (Narodne novine, br. 69/99, 151/2003, 157/2003, 87/2009, 88/2010, 61/2011, 25/2012, 136/2012 i 157/2013), a nakon stupanja na

snagu Zakona o gradnji (Narodne novine, broj 157/2013) i Zakona o prostornom uređenju (Narodne novine, broj 157/2013), dovršit će se prema odredbama članka 12. do 15. ovoga Zakona. S obzirom da se ovaj Zakon usklađuje sa novim Zakonom o gradnji i Zakonom o prostornom uređenju u dijelu koji se odnosi na građevinsku i lokacijsku dozvolu, a imajući u vidu da je ova materija sasvim drugačije uređena u odnosu na ranije propise (rješenje o uvjetima gradnje i dr.), u praksi se već primjenjuju odredbe koje su ugrađene u ovaj Zakon a preuzete su iz Zakona o gradnji i Zakona o prostornom uređenju. Potrebno je stoga navedene započete postupke i dovršiti prema ovome Zakonu koji je usklađen s navedenim posebnim propisima, napose u dijelu koji se odnosi na utvrđivanje posebnih uvjeta zaštite i očuvanja kulturnih dobara u postupku izdavanja lokacijske i građevinske dozvole, te izdavanja prethodnog odobrenja.

Člankom 32. se u članku 2. Zakona o izmjeni i dopuni Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (Narodne novine, broj 157/2013.) riječi: "31. prosinca 2014." zamjenjuju riječima: "31. prosinca 2015.", čime se produljuje rok važenja odredbe kojom se smanjuje broj obveznika plaćanja spomeničke rente propisan člankom 114.a Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara do 31. prosinca 2015. godine. Ovime će se određeni poduzetnici i gospodarski subjekti rasteretiti plaćanja spomeničke rente i u sljedećoj godini (turistička i ugostiteljska djelatnost, djelatnost putničkih agencija i prijevoza i dr.). Tako će u vremenu do 31. prosinca 2015. godine spomeničku rentu plaćati samo fizičke i pravne osobe koje obavljaju sljedeće djelatnosti prema Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti: 46.35 Trgovinu na veliko duhanskim proizvodima, 46.45 Trgovinu na veliko parfemima i kozmetikom, 47.26 Trgovinu na malo duhanskim proizvodima u specijaliziranim prodavaonicama, 61. Telekomunikacije (osim održavanja komunikacijske mreže i prijenosa radijskog i televizijskog programa), 64.1 Novčarsko posredovanje, 66.1 Pomoćne djelatnosti kod financijskih usluga, osim osiguranja i mirovinskih fondova, 92.00 Djelatnosti kockanja i klađenja. Ovakav režim plaćanja neizravne spomeničke rente uveden je 1. ožujka 2012. godine.

Članak 33. propisuje da Pravilnik o određivanju kulturnih predmeta koji se smatraju nacionalnim blagom država članica Europske unije („Narodne novine“ br. 38/04) prestaje važiti stupanjem na snagu odredbi članka 1. i članka 2. ovoga Zakona u dijelu kojim se dopunjuje članak 6. Zakona točkama 12. do 19. te članka 16. do 21. ovoga Zakona.

Člankom 34. propisuje se da ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u Narodnim novinama osim odredbi članka 1., članka 2. u dijelu kojim se dopunjuje članak 6. točkama 12. do 19., te članka 16. do 21. ovoga Zakona koji stupaju na snagu 19. prosinca 2015. godine. Direktiva 2014/60/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o povratu kulturnih predmeta nezakonito iznesenih s državnog područja države članice i o izmjeni Uredbe (EU) br. 1024/2012 (preinaka) stupila je na snagu, ali se primjenjuje od 19. prosinca 2015. godine, te sukladno tome članak 1., članak 2. u dijelu kojim se dopunjuje članak 6. točkama 12. do 19., te članak 16. do 21. ovoga Zakona stupaju na snagu 19. prosinca 2015. godine.

IV. OCJENA SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provođenje ovoga zakona nije potrebno osigurati dodatna sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske.

V. RAZLIKE IZMEĐU RJEŠENJA KOJA SE PREDLAŽU KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA U ODNOSU NA RJEŠENJA IZ PRIJEDLOGA ZAKONA I RAZLOZI ZBOG KOJIH SU TE RAZLIKE NASTALE

Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara prihvaćen je u Hrvatskome saboru na 13. sjednici 15. srpnja 2014. godine, nakon što je razmotren na saborskoj sjednici i na sjednicama radnih tijela.

U odnosu na Prijedlog zakona, Konačni prijedlog zakona usklađuje se s Direktivom 2014/60/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o povratu kulturnih predmeta nezakonito iznesenih s državnog područja države članice i o izmjeni Uredbe (EU) br. 1024/2012 (preinaka).

U Konačnom prijedlogu zakona uvažene su primjedbe i mišljenja mjerodavnih Odbora Hrvatskog sabora, te primjedbe iznesene u raspravi u Hrvatskom saboru tijekom prvog čitanja Prijedloga zakona. Slijedom navedenog, neće se brisati, već se u važećem Zakonu zadržava odredba prema kojoj Hrvatsko vijeće za kulturna dobra daje mišljenje vezano za donošenje odluke o prestanku svojstva kulturnog dobra. Nadalje, s obzirom da je Zakonom o općem upravnom postupku propisan rok u kojem se mora dati mišljenje u postupku donošenja odluka u upravnom postupku, neće se s obzirom na navedeno, ovim Zakonom propisivati gradovima i općinama rok u kojem su dužni davati mišljenje prilikom donošenja rješenja o određivanju namjene kulturnog dobra. Također se neće propisivati niti izuzetak vezan uz osiguranje povrata uložених sredstava u obnovu i zaštitu kulturnih dobara, s obzirom da je Zakonom propisano stjecanje zakonskog založnog prava u korist ulagatelja. Nadalje, u Konačnom prijedlogu zakona odustalo se od odredbe kojom se mijenja članak 104. Zakona, kojim je propisan sastav i imenovanje članova Hrvatskog vijeća za kulturna dobra, s obzirom da će Vijeće u sada propisanom sastavu moći do donošenja novog Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, obavljati svoje zadaće.

Radi usklađenja sa važećim zakonodavstvom, u Konačnom prijedlogu zakona mijenja se članak 41. stavak 3. na način da se propisuje da se na postupak izvlaštenja kulturnog dobra primjenjuje, umjesto Zakona o izvlaštenju koji više ne postoji, zakon kojim se uređuje izvlaštenje, neovisno o nazivu tog Zakona.

U prijelaznoj odredbi Konačnog prijedloga unosi se odredba kojom se produljuje primjena članka 2. Zakona o izmjeni i dopuni Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (Narodne novine, broj 157/2013.) do 31. prosinca 2015., čime se produljuje rok važenja odredbe kojom se smanjuje broj obveznika plaćanja spomeničke rente propisan člankom 114.a Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara. Ovime će se određeni poduzetnici i gospodarski subjekti rasteretiti plaćanja spomeničke rente i u sljedećoj godini (turistička i ugostiteljska djelatnost, djelatnost putničkih agencija i prijevoza i dr.). Tako će u vremenu do 31. prosinca 2015. godine spomeničku rentu plaćati samo fizičke i pravne osobe koje obavljaju sljedeće djelatnosti prema Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti: 46.35 Trgovinu na veliko duhanskim proizvodima, 46.45 Trgovinu na veliko parfemima i kozmetikom, 47.26 Trgovinu na malo duhanskim proizvodima u specijaliziranim prodavaonicama, 61. Telekomunikacije (osim održavanja komunikacijske mreže i prijenosa radijskog i televizijskog programa), 64.1 Novčarsko posredovanje, 66.1 Pomoćne djelatnosti kod financijskih usluga, osim osiguranja i mirovinskih fondova, 92.00 Djelatnosti kockanja i

klađenja. Ovakav režim plaćanja neizravne spomeničke rente uveden je 1. ožujka 2012. godine.

VI. PRIJEDLOZI I MIŠLJENJA DANI NA PRIJEDLOG ZAKONA KOJE PREDLAGATELJ NIJE PRIHVATIO, S OBRAZLOŽENJEM

Nije prihvaćen prijedlog Odbora za obrazovanje, znanost i kulturu Hrvatskoga sabora, prema kojem bi se uredilo da Ministarstvo kulture mora imati popis kulturnih dobara koja moraju ići u postupak koncesije što mora biti vidljivo iz registra koncesija. Ponajprije u registar koncesija upisuju se dane koncesije, a ne one koje tek trebaju biti dane, a u odnosu na popis kulturnih dobara koja se planiraju za postupak koncesije, ona se mogu unijeti u godišnji plan sukladno Zakonu o koncesijama, što prema tome ne uređuje ovim Zakonom. Uz to Ministarstvo kulture ne upravlja kulturnim dobrima u ime Republike Hrvatske već tijelo Državni ured za upravljanje državne imovine, kao tijelo određeno za upravljanje državnom imovinom.

TEKST ODREDBI VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU, ODNOSNO DOPUNJUJU

Članak 1.a

Ovaj Zakon sadrži odredbe koje su u skladu sa sljedećim aktima Europske unije:

- Uredba Vijeća (EZ) br. 116/2009 od 18. prosinca 2008. o izvozu kulturnih dobara (Kodificirana verzija) (SL L 39, 10. 2. 2009.),
- Uredba Komisije (EEZ) br. 752/93 od 30. ožujka 1993. kojom se propisuju odredbe za provedbu Uredbe Vijeća (EEZ) br. 3911/92 o izvozu kulturnih dobara (SL L 77, 31. 3. 1993.),
- Uredba Komisije (EZ) br. 1526/98 od 16. srpnja 1998. o izmjeni Uredbe Komisije (EEZ) br. 752/93 kojom se propisuju odredbe za provedbu Uredbe Vijeća (EEZ) br. 3911/92 o izvozu kulturnih dobara (SL L 201, 17. 7. 1998.),
- Uredba Komisije (EZ) br. 656/2004 od 7. travnja 2004. o izmjeni Uredbe Komisije (EEZ) br. 752/93 od 30. ožujka 1993. kojom se propisuju odredbe za provedbu Uredbe Vijeća (EEZ) br. 3911/92 o izvozu kulturnih dobara (SL L 104, 8. 4. 2004.),
- Ispravak Uredbe Komisije (EZ) br. 656/2004 od 7. travnja 2004. o izmjeni Uredbe Komisije (EEZ) br. 752/93 od 30. ožujka 1993. kojom se propisuju odredbe za provedbu Uredbe Vijeća (EEZ) br. 3911/92 o izvozu kulturnih dobara (SL L 203, 8. 6. 2004.),
- Direktiva Vijeća 93/7/EEZ od 15. ožujka 1993. o povratu kulturnih predmeta nezakonito odnesenih s teritorija države članice Europske unije (SL L 74, 27. 3. 1993.),
- Direktiva 96/100/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 17. veljače 1997. o izmjeni Dodatka Direktivi 93/7/EEZ o povratu kulturnih predmeta nezakonito odnesenih s teritorija države članice Europske unije (SL L 60, 1. 3. 1997.),
- Direktiva 2001/38/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 5. lipnja 2001. o izmjeni Direktive Vijeća 93/7/EEZ o povratu kulturnih predmeta nezakonito odnesenih s teritorija države članice Europske unije (SL L 187, 10. 7. 2001.).

Članak 6.

Pojedini pojmovi u smislu ovoga Zakona imaju sljedeća značenja:

1. zaštita kulturnog dobra jest poglavito provedba mjera zaštite pravne i stručne naravi propisanih odredbama ovoga Zakona, a sukladnih pravilima konzervatorske struke,
2. očuvanje kulturnoga dobra jest provedba mjera zaštite i očuvanja radi produženja trajanja spomeničkih svojstava kulturnoga dobra,
3. čuvanje kulturnoga dobra je sustavno praćenje stanja kulturnoga dobra i osiguravanje njegove zaštite od svakog ugrožavanja toga dobra ili njegovih spomeničkih svojstava, kao i svake druge protupravne ili neovlaštene uporabe,
4. održavanje kulturnoga dobra je sustavno praćenje stanja kulturnoga dobra te poduzimanje mjera i radova nužnih za očuvanje spomeničkih svojstava, cjelovitosti i namjene kulturnoga dobra,

5. kulturno-povijesnom cjelinom smatra se naselje ili dio naselja, kao i područje, koji su zaštićeni kao kulturno dobro,
6. nositelj prava na kulturnom dobru smatra se osim vlasnika i nositelj drugih stvarnih i obveznih prava na kulturnom dobru,
7. imatelj kulturnoga dobra jest svaka osoba koja na bilo koji način i po bilo kojoj osnovi drži kulturno dobro,
8. sustav mjera zaštite kulturnoga dobra jest ukupnost svih zaštitnih mjera utvrđenih radi potpune zaštite i očuvanja pojedinoga kulturnog dobra,
9. nadležno tijelo je Konzervatorski odjel Ministarstva kulture na čijem se području kulturno dobro nalazi, a za područje Grada Zagreba Gradski zavod za zaštitu spomenika kulture i prirode u Zagrebu.
10. konzervatorska podloga je stručna dokumentacija koja sadrži grafički i tekstualni dio, a obuhvaća identifikaciju, analizu stanja, valorizaciju i mjere očuvanja kulturno-povijesnih vrijednosti na području obuhvata.

Članak 12.

Svojstvo kulturnoga dobra, na temelju stručnog vrednovanja, utvrđuje Ministarstvo kulture rješenjem koje može donijeti bez prethodnog izjašnjenja stranke.

Rješenjem kojim se utvrđuje svojstvo nepokretnoga kulturnog dobra obvezno se utvrđuju prostorne međe kulturnoga dobra koje se zaštićuje, a dostavlja se nadležnom katastru i sudu radi zabilježbe u zemljišnim knjigama.

Rješenje o utvrđivanju svojstva kulturnoga dobra koje se odnosi na podvodno arheološko nalazište dostavlja se i nadležnoj lučkoj kapetaniji.

Rješenjem iz stavka 1. određuje se sustav mjera zaštite kulturnoga dobra i obveza upisa kulturnoga dobra u Registar, Listu zaštićenih kulturnih dobara.

Žalba na rješenje iz stavka 1. ovoga članka ne odgađa izvršenje rješenja. Rješenje o žalbi donosi Povjerenstvo za žalbe iz članka 78. stavka 4. ovoga Zakona.

Članak 25.

Vlasnik kulturnoga dobra ima pravo na naknadu radi ograničenja prava vlasništva prema odredbama ovoga Zakona i na oslobođenja i povlastice propisane posebnim zakonom ako postupi sukladno odredbama ovoga Zakona i provodi mjere zaštite koje odredi Ministarstvo kulture, odnosno nadležno tijelo.

Pravo iz stavka 1. ovoga članka vlasnik kulturnoga dobra stječe na temelju potvrde glede ispunjavanja propisanih uvjeta i provedbe mjera određenih na temelju ovoga Zakona koju mu na njegov zahtjev izdaje nadležno tijelo.

Članak 37.

Vlasnik koji namjerava prodati kulturno dobro dužan je najprije istodobno ponuditi ga Republici Hrvatskoj, županiji, Gradu Zagrebu, gradu ili općini na čijem se području to kulturno dobro nalazi navodeći cijenu i druge uvjete prodaje.

Prvenstvo u ostvarenju prava prvokupa ima grad ili općina u odnosu na županiju i Grad Zagreb, pa Republika Hrvatska.

Republika Hrvatska, županija, Grad Zagreb, grad ili općina mora se očitovati o toj ponudi u roku od 60 dana od dana primitka pisane ponude.

Ako se pravna osoba iz stavka 3. ovoga članka ne namjerava koristiti svojim pravom prvokupa, dužna je u roku od 30 dana od dana primitka ponude o tome obavijestiti druge pravne osobe koje imaju pravo prvokupa i vlasnika.

Nakon isteka roka iz stavka 3. ovoga članka vlasnik može kulturno dobro prodati drugoj osobi uz cijenu koja ne može biti niža od cijene navedene u ponudi i pod uvjetima koji za kupca nisu povoljniji od uvjeta sadržanih u ponudi iz stavka 1. ovoga članka.

Članak 41.

Smatra se da postoji interes Republike Hrvatske za izvlaštenje kulturnoga dobra:

- ako prijeti opasnost od oštećenja ili uništenja kulturnog dobra, a vlasnik kulturnoga dobra nema mogućnosti ili interesa osigurati provedbu svih određenih mjera zaštite i očuvanja,
- ako se na drugi način ne može osigurati obavljanje arheoloških istraživanja i iskopavanja ili provedba mjera tehničke zaštite na kulturnom dobru,
- ako na drugi način nije moguće osigurati dostupnost kulturnog dobra za javnost.

Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka Vlada Republike Hrvatske može donijeti odluku o utvrđivanju interesa Republike Hrvatske za izvlaštenje kulturnog dobra u slučaju koji nije utvrđen stavkom 1. ovoga članka.

Izvlaštenje može biti potpuno ili nepotpuno. Radi izvlaštenja kulturnoga dobra mogu se provesti pripremne radnje i privremeno uzimanje u posjed sukladno propisima o izvlaštenju. Postupak za izvlaštenje pokreće se na prijedlog nadležnog tijela. Izvlaštenje kulturnog dobra provodi se na način propisan Zakonom o izvlaštenju.

Članak 43.a

Koncesijom se stječe pravo na gospodarsko korištenje nepokretnoga kulturnog dobra ili pravo obavljanja gospodarskih djelatnosti u vezi s nepokretnim kulturnim dobrom koje je u vlasništvu Republike Hrvatske, županije, Grada Zagreba, grada ili općine.

Koncesija iz stavka 1. ovoga članka smatra se koncesijom za gospodarsko korištenje nepokretnog kulturnog dobra u smislu Zakona o koncesijama. Ova koncesija obuhvaća pravo građenja i pravo služnosti kada je ono potrebno radi provedbe određenog projekta sukladno ugovoru o koncesiji.

Na pitanja koncesije koja nisu uređena ovim Zakonom primjenjuju se odredbe Zakona o koncesijama.

Ako je prije utvrđivanja svojstva kulturnog dobra ili preventivno zaštićenog dobra, započet postupak radi davanja koncesije ili osnivanja prava građenja i prava služnosti prema

posebnom propisu, neće se provoditi postupak davanja koncesije prema ovom Zakonu, pod uvjetom da se koncesionar, nositelj prava građenja ili ovlaštenik prava služnosti obveže na provedbu uvjeta zaštite i očuvanja kulturnoga dobra koje je utvrdilo nadležno tijelo te način njihove provedbe. U vezi s pridržavanjem uvjeta zaštite i očuvanja kulturnoga dobra i posljedica kršenja tih uvjeta odgovarajuće se primjenjuju odredbe članka 43.f i 43.i ovoga Zakona.

Članak 43.b

Koncesija se daje na temelju provedenoga javnog prikupljanja ponuda.

Za kulturna dobra u vlasništvu Republike Hrvatske obavijest o namjeri davanja koncesije objavljuje ministarstvo nadležno za kulturu, a za kulturna dobra u vlasništvu županije, Grada Zagreba, grada ili općine obavijest o namjeri davanja koncesije objavljuje nadležno tijelo županije, Grada Zagreba, grada ili općine.

Obavijest o namjeri davanja koncesije pored podataka propisanih Zakonom o koncesijama mora sadržavati i uvjete zaštite i očuvanja kulturnih dobara koje utvrđuje nadležno tijelo te način njihove provedbe od strane koncesionara.

Uvjeti zaštite i očuvanja kulturnih dobara sastavni su dio odluke o odabiru najpovoljnijeg ponuditelja i ugovora o koncesiji.

Koncesija se daje na određeno vrijeme, ali ne dulje od 50 godina.

Iznimno od stavka 5. ovoga članka, ako se koncesija prema ovom Zakonu daje u svrhu provedbe određenog projekta ili programa investitora za koji se koncesija daje i prema odredbama posebnog propisa, vrijeme trajanja koncesije može se utvrditi i prema odredbama posebnog propisa.

Koncesije se upisuju u Upisnik koji vodi Ministarstvo i u Registar koncesija koji vodi ministarstvo nadležno za financije.

Ministar nadležan za kulturu pravilnikom propisuje sadržaj i način vođenja Upisnika koncesija.

Uvjete zaštite i očuvanja kulturnoga dobra i način njihove provedbe za kulturno dobro na pomorskom dobru utvrđuje nadležno tijelo prije objave obavijesti o namjeri davanja koncesije na pomorskom dobru sukladno zakonu kojim se uređuje pomorsko dobro.

Članak 43.c

Odluka o odabiru najpovoljnijeg ponuditelja, pored podataka propisanih Zakonom o koncesijama, sadrži osobito:

- kulturno dobro na koje se koncesija odnosi,
- uvjete zaštite i očuvanja kulturnoga dobra koje je utvrdilo nadležno tijelo te način njihove provedbe od strane koncesionara,
- namjenu i vrijeme trajanja koncesije uz prethodno pribavljenu suglasnost nadležnoga tijela.

Odluku o odabiru najpovoljnijeg ponuditelja za kulturna dobra u vlasništvu Republike Hrvatske donosi ministarstvo nadležno za kulturu (davatelj koncesije).

Za kulturna dobra u vlasništvu županije, Grada Zagreba, grada ili općine odluku o odabiru najpovoljnijeg ponuditelja donosi nadležno tijelo županije, Grada Zagreba, grada ili općine (davatelj koncesije).

Članak 43.d

Na osnovi odluke o odabiru najpovoljnijeg ponuditelja davatelj koncesije i odabrani najpovoljniji ponuditelj sklapaju ugovor o koncesiji koji mora biti u skladu s ovim Zakonom i Zakonom o koncesijama.

Visina naknade za koncesiju utvrđuje se ovisno o namjeni, opsegu i visini potrebnih ulaganja, pogodnostima i materijalnim učincima koji se postižu koncesijom, ograničenjima kojima je podvrgnut koncesionar propisanim uvjetima zaštite i očuvanja kulturnih dobara te drugim mjerilima i tržišnim uvjetima koje utvrđuje davatelj koncesije kao i kriterijima propisanim Zakonom o koncesijama.

Članak 43.j

Javna ustanova koja upravlja nepokretnim kulturnim dobrom može za obavljanje gospodarskih djelatnosti ili za korištenje kulturnoga dobra kojim upravlja, dati koncesijsko odobrenje.

Koncesijsko odobrenje može se dati za obavljanje djelatnosti kojom se ne sprječava provedba mjera zaštite i očuvanja kulturnoga dobra. Koncesijsko odobrenje daje se najduže na godinu dana.

Korisnik koncesijskog odobrenja dužan je prije zaključenja ugovora o koncesijskom odobrenju osigurati odgovarajuća jamstva glede provedbe mjera zaštite i očuvanja kulturnog dobra.

Na osnovi odluke o koncesijskom odobrenju zaključuje se ugovor o koncesijskom odobrenju.

Koncesijsko odobrenje javna ustanova daje uz prethodnu suglasnost nadležnoga tijela. Koncesijsko odobrenje mora sadržavati uvjete zaštite i očuvanja kulturnoga dobra što ih utvrđuje nadležno tijelo.

Naknada za koncesijska odobrenja prihod su javne ustanove koja upravlja kulturnim dobrom.

5. Utvrđivanje posebnih uvjeta zaštite kulturnog dobra u postupku izdavanja lokacijske dozvole i rješenja o uvjetima građenja

Članak 60.

Za poduzimanje radnji na nepokretnom kulturnom dobru, kao i na području prostornih međa kulturnoga dobra, za koje je prema posebnom propisu obvezna lokacijska dozvola, tijelo nadležno za njezino izdavanje dužno je pribaviti posebne uvjete zaštite kulturnog dobra.

Za poduzimanje radnji iz stavka 1. ovoga članka za koje se prema posebnom propisu izdaje rješenje o uvjetima građenja, investitor je dužan, prije podnošenja zahtjeva, pribaviti posebne uvjete zaštite kulturnog dobra.

Članak 61.

Za poduzimanje radnji u zaštićenim kulturno-povijesnim cjelinama za koje je prema posebnom propisu obvezna lokacijska dozvola, tijelo uprave nadležno za njezino izdavanje dužno je pribaviti posebne uvjete zaštite kulturnog dobra.

Za poduzimanje radnji iz stavka 1. ovoga članka za koje se prema posebnom propisu izdaje rješenje o uvjetima građenja, investitor je dužan, prije podnošenja zahtjeva, pribaviti posebne uvjete zaštite kulturnog dobra.

Posebni uvjeti zaštite kulturnog dobra iz članka 60. i iz ovoga članka nisu upravni akt, a izdaje ih nadležno tijelo na zahtjev upravnog tijela nadležnog za izdavanje lokacijske dozvole odnosno na zahtjev investitora u postupku izdavanja rješenja o uvjetima građenja.

Članak 62.

Radnje koje bi mogle prouzročiti promjene na kulturnom dobru, odnosno koje bi mogle narušiti cjelovitost kulturnoga dobra, mogu se poduzimati uz prethodno odobrenje nadležnog tijela.

Kao radnje iz stavka 1. ovoga članka smatraju se osobito: konzerviranje, restauriranje, premještanje kulturnoga dobra i drugi slični radovi, rad industrijskih i drugih postrojenja i radilišta, kao i rekonstrukcija, sanacija i adaptacija kulturnoga dobra u smislu ovoga Zakona i građenje na području na kojem se nalazi kulturno dobro.

Ministar kulture propisuje dokumentaciju koju je podnositelj dužan priložiti zahtjevu za prethodno odobrenje.

O zahtjevu za prethodno odobrenje nadležno tijelo odlučuje rješenjem.

Žalba na rješenje iz stavka 5. ovoga članka ne odgađa izvršenje rješenja.

10.a Povrat kulturnih predmeta nezakonito odnesenih iz drugih zemalja

Članak 70.a

Države članice Europske unije mogu u postupku propisanom ovim Zakonom zatražiti povrat kulturnih predmeta nezakonito odnesenih s njihova teritorija, ukoliko se oni nalaze na području Republike Hrvatske, a radi se o predmetima:

1. koji su prije ili nakon nezakonitog odnošenja s teritorija države članice Europske unije zaštićeni kao nacionalno blago koje ima umjetničku, povijesnu ili arheološku vrijednost prema njihovom nacionalnom zakonodavstvu ili su takvima utvrđeni u njihovom administrativnom postupku, sukladno članku 36. Ugovora o osnivanju Europske zajednice,

2. koji pripadaju u jednu od grupa predmeta navedenih u pravilniku iz stavka 2. ovoga članka, ili čine sastavni dio javnih zbirki navedenih u inventaru zbirki muzeja, arhiva i/ili knjižnica. Pod javnom zbirkom u smislu ove odredbe smatraju se sakralne zbirke i zbirke koje su imovina države članice Europske unije, odnosno lokalne ili područne jedinice vlasti države članice Europske unije, ili javne institucije sa sjedištem u državi članici Europske unije, te predstavljaju njezinu imovinu, ili je ta institucija značajno financirana od strane države članice Europske unije, odnosno lokalne ili područne jedinice vlasti.

Popis grupe predmeta koji se mogu smatrati nacionalnim blagom u smislu stavka 1. ovoga članka, utvrđuje ministar kulture pravilnikom.

Odredbom stavka 1. ovoga članka ne zadire se u pravo država koje nisu članice Europske unije da ostvaruju povrat kulturnih predmeta prema mnogostranim i dvostranim međunarodnim ugovorima.

Članak 70.b

Postupak povrata kulturnih predmeta koji su nezakonito odneseni s teritorija države članice Europske unije može pokrenuti država članica pred nadležnim sudom u Republici Hrvatskoj protiv posjednika, odnosno drugog imatelja kulturnog predmeta. Zahtjevu za pokretanje postupka mora biti priložena isprava s opisom predmeta na koji se zahtjev odnosi i izjava da je taj kulturni predmet zaštićen prema nacionalnom zakonodavstvu, te izjava nadležnih vlasti države članice Europske unije da je kulturni predmet nezakonito odnesen sa njezinog teritorija na dan 1. siječnja 1993. ili nakon toga.

Postupak iz stavka 1. ovoga članka može se pokrenuti u roku od godine dana od kada je država članica Europske unije saznala za mjesto na kojemu se kulturni predmet nalazi i identitet njegova posjednika, odnosno drugog imatelja, a najdulje u roku od 30 godina od kada je kulturni predmet nezakonito odnesen iz države članice.

U slučaju kada kulturni predmet čini dio javne zbirke iz članka 70.a stavka 1. ovoga Zakona, ili je sakralni predmet pod posebnom zaštitom nacionalnog zakonodavstva, za pokretanje postupka iz stavka 1. ovoga članka rok je 75 godina, osim za one države članice u kojima je propisan drugi rok za pokretanje takvih postupaka ili je rok utvrđen dvostranim ugovorima.

Postupak povrata kulturnoga predmeta ne može se pokrenuti ako odnošenje kulturnog predmeta s teritorija države članice Europske unije nije više nezakonito u trenutku kada bi se postupak trebao pokrenuti.

Članak 70.c

Sud kojem je upućen zahtjev naredit će povrat kulturnoga predmeta ukoliko utvrdi da se radi o kulturnom predmetu u smislu članka 70.a ovoga Zakona, te da je taj kulturni predmet na nezakoniti način odnesen s teritorija države članice Europske unije kršenjem njezinih propisa o zaštiti nacionalnog blaga ili drugih propisa, ili ako kulturni predmeti nisu vraćeni po isteku roka zakonitog privremenog iznošenja ili kršenjem propisa kojima se uređuje takvo privremeno iznošenje.

Članak 70.d

Nadležni sud u Republici Hrvatskoj koji naredi povrat kulturnoga predmeta, dosudit će posjedniku, odnosno drugom imatelju naknadu koju smatra pravičnom prema okolnostima slučaja, na teret države članice Europske unije koja je zatražila povrat, ukoliko je posjednik, odnosno drugi imatelj postupao s dužnom pažnjom pri stjecanju kulturnog predmeta. U pogledu tereta dokaza primjenjuju se propisi Republike Hrvatske.

U slučaju stjecanja darovanjem ili nasljeđivanjem, novi posjednik ne može biti u povoljnijem položaju od osobe od koje je stekao kulturni predmet na ovaj način.

Posjednik, odnosno drugi imatelj ostvaruje isplatu naknade iz stavka 1. ovoga članka, nakon što je državi članici Europske unije predan traženi kulturni predmet.

Troškove provedbe odluke o povratu kulturnoga predmeta, te troškove provedbe mjera iz članka 70.e podstavka 4. ovoga Zakona, snosi država članica Europske unije koja je zatražila povrat. Plaćanje pravične naknade i troškova ne utječe na pravo države članice Europske unije da od odgovorne osobe koja je nezakonito odnijela kulturni predmet, sudskim putem zatraži isplatu navedene naknade i troškova.

U pogledu vlasništva kulturnoga predmeta koje je predano državi članici Europske unije primjenjuju se njezini propisi.

Članak 70.e

Središnje tijelo državne uprave nadležno za poslove u području kulture dužno je surađivati sa državama članicama Europske unije, te će naročito:

1. nakon zahtjeva države članice Europske unije, koji mora sadržavati potrebne podatke osobito u pogledu stvarnog ili pretpostavljenog mjesta na kojemu se nalazi traženi kulturni predmet, poduzeti radnje radi pronalaženja kulturnoga predmeta koji je nezakonito odnesen s teritorija države članice Europske unije i radi utvrđivanja posjednika odnosno drugog imatelja,
2. obavijestiti zainteresiranu državu članicu Europske unije gdje je na teritoriju Republike Hrvatske pronađen traženi kulturni predmet, te postoje li razumne osnove za zaključak da je nezakonito odnesen s teritorija države članice Europske unije,
3. omogućiti nadležnoj vlasti zainteresirane države članice Europske unije da u roku od dva mjeseca od obavijesti iz pod stavka 2. ovoga članka provjeri radi li se o traženom kulturnom predmetu. Ukoliko se provjera ne obavi, ne primjenjuju se odredbe podstavka 4. i 5. ovoga članka,
4. poduzeti potrebne mjere u suradnji sa zainteresiranom državom članicom Europske unije za fizičko očuvanje kulturnoga predmeta,
5. spriječiti potrebnim privremenim mjerama svaku radnju poduzetu radi izbjegavanja povrata kulturnoga predmeta,

6. postupati kao posrednik između posjednika, odnosno drugog imatelja i zainteresirane države članice Europske unije vezano za povrat kulturnoga predmeta,

7. nakon primitka zahtjeva iz točke 1. ovoga članka, odnosno obavijesti da je pokrenut postupak za povrat kulturnog predmeta bez odgađanja obavijestiti središnja nadležna tijela svih ostalih država članica Europske unije da je u Republici Hrvatskoj pokrenut postupak za povrat kulturnog predmeta koji je nezakonito odnesen s teritorija određene države članice Europske unije.

10.b Povrat kulturnih dobara nezakonito odnesenih iz Republike Hrvatske u države članice Europske unije

Članak 70.f

Republika Hrvatska ima pravo zatražiti povrat kulturnih dobara navedenih u članku 70.a ovoga Zakona, koja su nezakonito odnesena s njezina teritorija, a nalaze se na području države članice Europske unije. Na zahtjev za povrat kulturnih dobara koja se nalaze na području druge članice Europske unije na odgovarajući se način primjenjuju članci 70.a do 70.d ovoga Zakona.

Središnje tijelo državne uprave nadležno za poslove u području kulture odgovorno je za provođenje i koordinaciju svih aktivnosti vezanih za povrat kulturnih dobara iz stavka 1. ovoga članka. Ovo središnje tijelo državne uprave dužno je obavijestiti središnje nadležno tijelo države članice Europske unije da je Republika Hrvatska pokrenula postupak povrata kulturnih dobara iz te države članice.

Članak 73.

Ako investitor i/ili izvođač radova poduzme radnju na kulturnom dobru, za koju je potrebno prethodno odobrenje i/ili je poduzme protivno tom odobrenju, nadležno će tijelo privremeno obustaviti rješenjem takvu radnju. Rješenje se može donijeti bez prethodnog izjašnjavanja stranke.

Nadležno tijelo može u rješenju naložiti osobama iz stavka 1. ovoga članka obvezu povrata kulturnoga dobra u prijašnje stanje uz prijetnju izvršenja na njegov trošak.

Žalba na rješenje ne odgađa izvršenje rješenja.

Ako osobe iz stavka 1. ovoga članka ne obustave započetu radnju na kulturnom dobru, nadležno će tijelo obavijestiti nadležnu policijsku upravu radi sprječavanja daljnje štete na kulturnom dobru i nadležnu građevinsku inspekciju.

Članak 90.

Nadzirana osoba dužna je o ispunjenju rješenjem naloženoga postupanja izvijestiti inspektora u roku od 8 dana od dana isteka roka za ispunjenje obveze.

Kad nadzirana osoba ne postupi po rješenju inspektora, propisane radnje izvršit će nadležno tijelo na trošak nadzirane osobe.

Članak 100.

Poslove istraživanja, proučavanja, čuvanja, restauriranja, konzerviranja, održavanja, obnove, korištenja i prometa kulturnim dobrima mogu obavljati specijalizirane pravne i fizičke osobe.

Ministar kulture uz prethodnu suglasnost ministra gospodarstva pravilnikom propisuje uvjete koje mora ispunjavati fizička ili pravna osoba za dobivanje dopuštenja za obavljanje poslova iz stavka 1. ovoga članka.

Rješenje kojim se dopušta obavljanje poslova iz stavka 1. ovoga članka donosi Ministarstvo kulture.

Ministarstvo kulture vodi upisnike pravnih i fizičkih osoba iz stavka 1. ovoga članka.

Rješenje o žalbi donosi Povjerenstvo za žalbe iz članka 78. stavka 4. ovoga Zakona.

Članak 115.

Novčanom kaznom u iznosu od 50.000,00 do 500.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj osoba koja:

1. prisvoji kulturno dobro koje je prema odredbama ovoga Zakona u vlasništvu Republike Hrvatske (članak 19. stavak 1.),
2. upotrebljava ili postupa s kulturnim dobrom na način da ga dovodi u izravnu opasnost od oštećenja ili uništenja (članak 31. stavak 1. i članak 74. stavak 1.),
3. ne uplati iznos uložениh sredstava iz državnog proračuna prije prodaje kulturnoga dobra (članak 40.),
4. ne prekine izvođenje radova kada naiđe na arheološko nalazište ili nalaze ili o nalazu ne obavijesti nadležno tijelo (članak 45. stavak 1.),
5. obavlja arheološka i podvodna arheološka iskopavanja i istraživanja suprotno odredbama ovoga Zakona ili suprotno izdanom odobrenju (članak 47.),
6. obavlja ili organizira podvodne aktivnosti na zaštićenim kulturnim dobrima ili vadi potonula kulturna dobra bez odobrenja ili suprotno odobrenju nadležnog tijela (članak 49. stavak 1. i članak 50.),
7. obavlja radove ili radnje na kulturnom dobru suprotno odredbama ovoga Zakona (članak 62.),
8. započne obavljati djelatnost u poslovnom prostoru koji se nalazi unutar nepokretnoga kulturnog dobra ili zaštićene kulturno-povijesne cjeline bez odobrenja ili suprotno odobrenju nadležnog tijela (članak 65.),
9. izveze ili iznese kulturno dobro iz Republike Hrvatske suprotno odobrenju nadležnoga tijela ili ne vrati bez odgode kulturno dobro u Republiku Hrvatsku nakon opoziva odobrenja (članak 68.).

Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kada ga počini pravna osoba kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 20.000,00 kuna.

Fizičkoj i pravnoj osobi koja prekršaj iz stavka 1. točke 5. ovoga članka počini u obavljanju djelatnosti izreći će se mjera zabrane obavljanja djelatnosti ili dijelova djelatnosti u trajanju do jedne godine ako je počinjeni prekršaj naročito težak zbog načina izvršenja, posljedica

djela, povrata počinitelja ili drugih okolnosti počinjenog prekršaja koje ga čine naročito teškim.

Članak 116.

Novčanom kaznom u iznosu od 20.000,00 do 200.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj osoba koja:

1. ne prijavi dobro za koje se predmnijeva da ima svojstva kulturnoga dobra (članak 4. stavak 3.),
2. ne čuva ili ne održava kulturno dobro ili u ostavljenom roku ne izvrši određene mjere zaštite i očuvanja kulturnoga dobra (članak 20. stavak 1.),
3. upotrebljava kulturno dobro protivno utvrđenoj namjeni ili promijeni namjenu kulturnoga dobra bez prethodnog odobrenja nadležnog tijela (članak 34. i 35.),
4. ne ponudi pravo prvokupa sukladno ovom Zakonu (članak 37.),
5. bez odobrenja ili ne poštujući uvjete propisane odobrenjem nadležnog tijela izradi repliku kulturnoga dobra ili je stavi u promet (članak 66. stavak 2. i 3.),
6. ne provodi mjere zaštite nad kulturnim dobrom koje nadležno tijelo naredi u slučaju izvanrednih okolnosti (članak 75.),
7. ne osigura uvjete za provedbu nadzora ili ne pruži potrebne podatke i obavijesti (članak 83. stavak 2.),
8. ne postupi po rješenju inspektora za zaštitu kulturnih dobara (članak 86.),
9. započne obavljati poslove na zaštiti, očuvanju ili obnovi kulturnoga dobra, a da za to nema dopuštenje sukladno ovom Zakonu (članak 100.),
10. stavi u promet kulturno dobro, a za obavljanje tih poslova nema dopuštenje nadležnog tijela (članak 100.),
11. započne obavljati restauratorsko-konzervatorske poslove na kulturnom dobru, a da nema odgovarajuće stručno zvanje sukladno ovom Zakonu (članak 101.),
12. ne uplati spomeničku rentu u slučajevima propisanim člankom i 114. ovoga Zakona ili ju ne uplati u propisanom roku.

Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kada ga počini pravna osoba kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom u iznosu od 4.000,00 do 20.000,00 kuna.

Članak 117.

Novčanom kaznom u iznosu od 3.000,00 do 40.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj osoba koja:

1. ne dopusti stručna i znanstvena istraživanja, tehnička i druga snimanja, kao i izvođenje mjera tehničke zaštite na kulturnom dobru (članak 20. stavak 1. i članak 30. stavak 1.),
2. odbije ustupiti pokretno kulturno dobro u svrhu izlaganja, odnosno onemogućiti posjećivanje nepokretnoga kulturnog dobra (članak 33.),
3. vrati kulturno dobro u zemlju nakon proteka roka utvrđenog u odobrenju za privremeni izvoz i iznošenje (članak 68. i 69.),
4. ne prijavi nadležnom tijelu unos ili uvoz kulturnoga dobra u zemlju (članak 70. stavak 2.),
5. ne osigura uvjete za zaštitu i očuvanje kulturnih dobara za slučaj izvanrednih okolnosti i drugih radnji usmjerenih na uništenje i oštećenje kulturnih dobara (članak 75.).

Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kada ga počini pravna osoba kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 do 10.000,00 kuna.

Članak 118.

Novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 do 10.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj osoba koja:

1. ukloni ili ošteti oznaku kojom je označeno kulturno dobro sukladno odredbama ovoga Zakona (članak 54.),
2. u određenom roku ne izvijesti inspektora o ispunjenju obveza iz rješenja (članak 90. stavak 1.),
3. ne dostavi podatke za utvrđivanje spomeničke rente prema članku 114. stavak 7.,
4. ne dostavi podatke za utvrđivanje spomeničke rente prema članku 114.a stavak 4.

Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kada ga počini pravna osoba kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom u iznosu od 500,00 do 5.000,00 kuna.

Zakon o izmjeni i dopuni Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara („Narodne novine“, broj 157/2013)

Članak 2.

U članku 19. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (»Narodne novine«, br. 136/12.) riječi: »31. prosinca 2013.« zamjenjuju se riječima: »31. prosinca 2014.«.